

N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop”

**Verslag over
de solvabiliteit en de financiële positie 2019**

SFCR 2019

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Samenvatting	4
A. Bedrijf, activiteiten en resultaten.....	7
A.1 Activiteiten.....	7
A.2 Resultaten uit verzekeringsactiviteiten	9
A.3 Resultaten uit beleggingen.....	10
A.4 Resultaten uit andere activiteiten	12
A.5 Overige informatie	12
B. Governance.....	13
B.1 Algemene informatie inzake de governance	13
B.2 Deskundigheid en betrouwbaarheid	17
B.3 Risicomanagementsystemen, beoordeling van eigen risico en de solvabiliteit	19
B.4 Interne controles.....	25
B.5 Interne Auditfunctie.....	26
B.6 Actuariële functie.....	26
B.7 Uitbesteding.....	26
B.8 Overige informatie	27
C. Risicoprofiel	28
C.1 Verzekeringstechnische risico's	28
C.2 Marktrisico	29
C.3 Tegenpartijkredietrisico	32
C.4 Liquiditeitsrisico	34
C.5 Operationeel risico.....	34
C.6 Overige informatie	35
D. Financiële positie op Solvency II-grondslagen.....	36
D.1 Solvency II-balans.....	36

D.2	Waardering van de activa	37
D.3	Waardering van de technische voorzieningen.....	38
D.4	Waardering van andere verplichtingen	40
D.5	Overige materiële informatie	40
E.	Kapitaalbeheer.....	41
E.1	Het kapitaalbeleid	41
E.2	De solvabiliteit van De Hoop.....	41
E.3	De ontwikkeling van de SCR en de MCR	43
E.4	De structuur, het bedrag en de kwaliteit van het eigen vermogen.....	44
E.5	Overige gegevens.....	44
	Bijlage 1: Openbaar te maken staten	45

INLEIDING

Deze rapportage bevat het “Verslag inzake de solvabiliteit en de financiële toestand” van N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop”. Dit rapport is opgesteld aan de hand van de richtlijnen die daarvoor in de Solvency II-regelgeving zijn vastgelegd.

Solvency II vereist twee ‘kwalitatieve’ rapportages:

- een openbaar rapport op het gebied van de solvabiliteit en de financiële toestand, ook wel aangeduid met de Engelse afkorting “SFCR” (Solvency & Financial Condition Report);
- een vertrouwelijk rapport aan de toezichthouder, in casu De Nederlandsche Bank (DNB), betreffende min of meer dezelfde onderwerpen, maar dan met meer detail en inclusief eventuele vertrouwelijke informatie.

Deze rapportages moeten voldoen aan normen die zijn vastgelegd in de volgende wet- en regelgeving:

- Solvency II Directive (2009/138/EG), artikel 51 en verder;
- Gedelegeerde Verordening Solvency II (EU 2015/35), hoofdstuk 12 en 13;
- Uitvoeringsverordening (EU 2015/2450);
- Relevante richtsnoeren van EIOPA, waaronder EIOPA-BoS-15/109 – Richtsnoeren voor rapportage en openbaarmaking.

SAMENVATTING

Missie en strategie

De Hoop heeft als missie om het aantal levensverzekeringsaanvragen dat op medische gronden wordt afgewezen tot een minimum te beperken. Al sinds de oprichting in 1905 benadrukt De Hoop de maatschappelijke verantwoordelijkheid van verzekeraars en maakt zij zich hard voor kwetsbare doelgroepen in de samenleving. De Hoop is gespecialiseerd in moeilijk verzekerbare medische risico's en biedt verzekeraars de mogelijkheid tot herverzekeren. Zo kan elke verzekeraar een sociaal en maatschappelijk verantwoord acceptatiebeleid voeren en kunnen ook mensen met een medische aandoening een goede levensverzekering afsluiten.

Deze missie blijft van groot belang, omdat hierdoor het aantal levensverzekeringsaanvragen dat op medische gronden moet worden afgewezen tot een minimum kan worden beperkt. De focus hierop heeft ertoe geleid dat De Hoop ook in meer turbulente perioden een stabiel bedrijf is. Aanpassingen aan veranderende eisen van klanten, samenleving en toezichthouders vinden op een passende wijze plaats, zodat de rol van De Hoop relevant blijft.

Algemeen

Met dit rapport geeft De Hoop invulling aan de eisen die in de Solvency II-richtlijn (Directive 2009/138), de Delegated Regulation (EU) 2015/35 en de bijbehorende EIOPA Guidelines zijn gesteld ten aanzien van het openbaar maken van relevante gegevens. De te publiceren gegevens houden verband met de vennootschappelijke structuur, de performance van het bedrijf, en het bestuursstelsel inclusief kernfuncties als risicobeheer, het risicoprofiel, solvabiliteit en vermogensbeheer.

De Hoop is sinds de invoering van Solvency II compliant met dit kader en is van mening dat de huidige governance en over-all (risico)beheersingsstructuur voldoen aan zowel de eigen maatstaven als die welke de wetgever en toezichthouder eraan stellen. Bij de inrichting van de vier vereiste sleutelfuncties is gekozen om de werkzaamheden van de Compliance- en Interne Auditfunctie uit te besteden. De Risicomanagementfunctie en Actuariële functie zijn intern belegd. Er is met een extern bureau een overeenkomst gesloten ter ondersteuning van deze functies. Het externe bureau reviewt de rapportages met als toekomstig doel om belangenverstrengeling van de interne Actuariële en Risicomanagementfunctie te voorkomen.

Activiteiten

De individuele levensverzekeringmarkt in Nederland richt zich de laatste jaren steeds meer op de overlijdensrisicoverzekeringen, een markt waarin een grote concurrentie zichtbaar is. Door de steeds lagere marges op deze producten moeten primaire verzekeraars hun processen continu efficiënter inrichten, waardoor het noodzakelijke maatwerk van een verzwaarde acceptatie procesmatig moeilijker te realiseren lijkt. Vanuit maatschappelijk opzicht blijft het relevant om een verzekeringsoplossing te kunnen bieden voor de relatief kleine maar kwetsbare groep personen met een verhoogd overlijdensrisico. Vanuit dit uitgangspunt zal De Hoop continu zoeken naar meer gerichte proposities voor primaire verzekeraars. Daarnaast richt De Hoop zich op heldere communicatie voor intermediair en consument ter ondersteuning van het acceptatieproces. Dit moet ertoe bijdragen dat de consument de mogelijkheid behoudt om een levensverzekering af te sluiten, ook al is zijn gezondheid niet optimaal.

Het aantal aanvragen nam ten opzichte van 2018 af met 200%. Dit resulteerde in een toename van de kapitaal-productie van 176%. De totale portefeuille-omvang, gemeten in kapitaal, is iets gegroeid, met 6%.

Risicoprofiel

De Hoop richt zich alleen op medisch verhoogde overlijdensrisico's. De herverzekeringsdekking richt zich vooral op tijdelijke overlijdensrisicoverzekeringen die tegen een prudente tarifiering worden aangeboden. Risicobeheersing vindt plaats in de vorm van herverzekeringsdekking boven een eigen behoud.

De Hoop streeft, gezien haar strategische keuze, naar een ruime solvabiliteitspositie.

Naast premie-inkomsten zijn de beleggingsopbrengsten van belang. Dit resulteert in een blootstelling aan verzekeringstechnisch risico, marktrisico en aan tegenpartijkredietrisico. In 2018 heeft De Hoop de directe vastgoedportefeuille, die relatief klein was en bestond uit courante huurwoningen, verkocht. Een belangrijke reden was dat er forse investeringen moesten worden uitgevoerd om de woningen te verduurzamen. Ook het beheer van een kleine portefeuille bleek niet houdbaar. De opbrengst van het vastgoed is geherinvesteerd in een hypotheekfonds.

Solvabiliteit

De vereiste solvabiliteitsratio op Solvency II-grondslagen bedraagt per ultimo 2019 242% ten opzichte van 302% per ultimo 2018. De interne norm is gesteld op een bedrag van minimaal 200%. De werkelijk aanwezige solvabiliteit bevindt zich boven deze interne eis.

Tabel 1: overzicht solvabiliteitsratio's

Solvabiliteitsratio	31-12-2019	31-12-2018
SCR	242%	302%
MCR	966%	1210%

De belangrijkste reden van de daling van de ratio's is een stijging van het marktrisico, dit wordt verder toegelicht in paragraaf E.3.

Bij het bepalen van de solvabiliteit gaat De Hoop uit van de standaardformule. Er worden geen overgangsmaatregelen toegepast. Er is geen gebruik gemaakt van een volatility adjustment op de rentecurve omdat het renterisicoprofiel van de verzekeringsportefeuille relatief laag is.

Ook wordt geen rekening gehouden met het verliescompensatievermogen van de uitgestelde belastingen, de zogenoemde LAC DT.

De Hoop zet het huidige beleid voort. Door ontwikkelingen in de markt nauwgezet te volgen en door onze positionering in de markt als solide en betrouwbare partner zijn wij in staat te anticiperen en te reageren op ontwikkelingen die zich voordoen.

Governance

De Hoop is een naamloze vennootschap. Statutair is geregeld dat de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn en dat alleen Nederlandse levensverzekeraars aandeelhouder kunnen zijn. De onderneming is dan ook niet beursgenoteerd.

De directie bestaat uit twee personen. De Raad van Commissarissen bestaat uit vier personen en bekleedt tevens een rol in het Audit Comité.

A. BEDRIJF, ACTIVITEITEN EN RESULTATEN

A.1 ACTIVITEITEN

A.1.1 DE HOOP

De Hoop is alleen actief als herverzekeraar van medisch verhoogde risico's die niet of niet volledig door andere verzekeringsmaatschappijen worden geaccepteerd. Er wordt alleen op facultatieve basis herverzekerd. De Nederlandse verzekeringsmarkt is de belangrijkste markt van De Hoop. Daarnaast zijn er herverzekeringsrelaties met verzekeraars uit België, Frankrijk en uit het Nederlands-Caraïbische gebied.

Er hebben zich in de verslagperiode geen gebeurtenissen voorgedaan die een materiële impact hebben gehad op het bedrijf of de bedrijfsvoering van De Hoop.

Vennootschapsgegevens

N.V. Levensverzekering-Maatschappij "De Hoop"

Gevestigd te:

Anna van Saksenlaan 10

2593 HT 's-Gravenhage

Postbus 532

2501 CM 's-Gravenhage

Telefoon: 070-342 1313

E-mail: info@dehoopleven.nl

Website: www.dehoopleven.nl

De Hoop is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nummer 27000041.

De Hoop is lid van het Verbond van Verzekeraars en onderschrijft de Gedragscode Verzekeraars en de Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Verzekeraars.

De Hoop is aangesloten bij de Stichting Klachteninstituut Financiële Dienstverlening.

De Hoop beschikt over een vergunning van De Nederlandsche Bank (DNB) in het kader van de Wet op het financieel toezicht (hierna Wft).

Toezichthouder

De Nederlandsche Bank (DNB)

Postbus 98

1000 AB Amsterdam

Telefoon: 020-524 9111

E-mail: info@dnb.nl

Externe accountant

KPMG Accountants N.V.

Financial Services

Postbus 43004

3540 AA Utrecht

Verantwoordelijk accountant: drs. A.J.H. Reijns RA

Telefoon: 030-658 2300

Website: www.kpmg.nl

Aandeelhouders

De Hoop heeft drie aandeelhouders, te weten:

Aegon Levensverzekering N.V. ("Aegon")

Gevestigd te Den Haag.

Aegon bezit 1/3 van het geplaatste aandelenkapitaal.

Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V. ("Nationale-Nederlanden")

Gevestigd te Rotterdam.

Nationale-Nederlanden bezit 1/3 van het geplaatste aandelenkapitaal.

Onderlinge Levensverzekering Maatschappij "'s-Gravenhage" U.A. ("Onderlinge 's-Gravenhage")

Gevestigd te Den Haag.

Onderlinge 's-Gravenhage bezit 1/3 van het geplaatste aandelenkapitaal.

Statutair is geregeld dat de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn en dat alleen Nederlandse levensverzekeraars aandeelhouder kunnen zijn. De onderneming is dan ook niet beursgenoteerd.

In het verslagjaar hebben geen wijzigingen plaatsgevonden in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur.

A.2 RESULTATEN UIT VERZEKERINGSACTIVITEITEN

NB: De hierna gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op BW2-grondslagen tenzij anders vermeld. Verder geldt alle bedragen x € 1.000.

Tabel 2: resultaten uit verzekeringsactiviteiten

	2019	2018
Bruto premie	5.264	5.574
Uitgaande herverzekeringspremie	-623	-644
Beleggingsopbrengsten t.b.v. verzekeringsactiviteiten	1.125	1.127
Overige technische baten en lasten	198	-71
Uitkeringen	-3.016	-3.978
Bedrijfskosten	-2.385	-1.985
Winstdeling cedenten	-550	-677
Mutatie voorziening	-252	1.035
Resultaat o.b.v. verzekeringsactiviteiten	-239	381
Overige opbrengsten beleggingen	4.111	7.239
Bruto resultaat	3.872	7.620
belastingen	-1.177	-1.845
Netto resultaat	2.695	5.775

De premieinkomsten zijn ten opzichte van 2018 gedaald (-5,6%).

Het resultaat op basis van verzekeringsactiviteiten nam af met 163%. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door een lagere bruto premie (-310), door hogere bedrijfskosten (+400) en door een lagere mutatie van de voorziening (-1.287). Dit negatieve effect op het resultaat wordt gedempt door een daling van de uitkeringen (-962).

A.3 RESULTATEN UIT BELEGGINGEN

A.3.1 BELEGGINGSRENDEMENTEN OP BASIS VAN MARKTWAARDEWAARDERING

De beleggingsportefeuille bestaat uit obligaties, aandelen, vastgoed (verkocht in 2018), hypotheeklen (aangekocht in 2018) en liquiditeiten.

In 2019 en 2018 werden op basis van marktwaardering onderstaande rendementen behaald:

Tabel 3: Beleggingsresultaten 2019 en 2018

Resultaat portefeuille HP (%)	Resultaat 2019				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Totaal
Obligaties	1,1%	0,9%	0,5%	-1,3%	1,3%
Hypotheekfonds	0,7%	1,6%	5,5%	0,7%	8,7%
Aandelen	12,3%	1,9%	5,3%	4,0%	25,4%
Liquiditeiten	0,0%	-0,1%	0,0%	-0,2%	-0,3%
Totaal	5,7%	1,4%	3,2%	1,4%	12,1%

Resultaat portefeuille HP (%)	Resultaat 2018				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Totaal
Obligaties	0,4%	0,7%	-0,8%	0,9%	1,2%
Hypotheekfonds	-	-	-	0,5%	0,5%
Aandelen	-4,8%	4,8%	5,0%	-7,6%	-3,3%
Vastgoed	-0,2%	4,1%	0,5%	30,4%	36,2%
Liquiditeiten	0,0%	0,0%	-0,1%	-0,2%	-0,3%
Totaal	-2,0%	2,6%	1,8%	-1,3%	1,1%

A.3.2 INKOMSTEN EN KOSTEN PER ACTIVAKLASSE

De Hoop rapporteert conform BW2-grondslagen. De beleggingsopbrengsten bestaan uit directe en indirecte beleggingsopbrengsten. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de beleggingsinkomsten en de kosten per activa:

Tabel 4: Beleggingsresultaten 2019 en 2018

	2019			2018
	Opbrengst	Kosten	Opbrengst minus kosten	Opbrengst minus kosten
Vastgoed			-	5.437
Aandelen	2.390	-78	2.312	2.662
Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	1.435	-43	1.392	1.548
Depots bij verzekeraars	92	-	92	91
Liquide middelen	-13	-	-13	-16
Totaal	3.904	-121	3.783	9.722

A.3.3 RESULTAAT BELEGGINGEN DIRECT VERWERKT IN HET VERMOGEN

Onderstaande tabel geeft de resultaten weer die direct in het eigen vermogen zijn verwerkt.

Tabel 5: Resultaat beleggingen direct verwerkt in eigen vermogen

	2019	2018
Vastgoed (vrijval herwaardering i.v.m. verkoop portefeuille)		-3.566
Aandelen	7.482	-2.726
Totaal	7.482	-6.292

A.3.4 GESECURITISEERDE BELEGGINGEN

De Hoop heeft geen beleggingen in gesecuritiseerde instrumenten.

A.3.5 ONTWIKKELING EIGEN VERMOGEN

Solvency II schrijft voor om het eigen vermogen op marktwaarde te bepalen. Het eigen vermogen op marktwaarde steeg van € 54.541 naar € 59.986. Tabel 6 geeft het verloop van het eigen vermogen op marktwaarde.

Tabel 6: Verloop eigen vermogen op Solvency II-grondslagen

	Aandelen- kapitaal	Reconciliatie- reserve	Eigen vermogen SII
Vermogen 01-01-2019	405	56.536	56.941
Dividend 2018		-2.400	-2.400
Vermogen 01-01-2019 na dividend			54.541
Waarderingsverschillen beleggingen		8.088	8.088
Waarderingsverschillen liquide middelen		-3.178	-3.178
Waarderingsverschillen technische voorziening		-1.136	-1.136
Waarderingsverschillen belastingverplichtingen		-354	-354
Waarderingsverschillen depots		422	422
Overig		4.003	4.003
Dividend 2019		-2.400	-2.400
Vermogen 31-12-2019	405	59.581	59.986

A.4 RESULTATEN UIT ANDERE ACTIVITEITEN

Er zijn geen resultaten uit andere activiteiten.

A.5 OVERIGE INFORMATIE

Er hebben zich in de verslagperiode geen belangrijke wijzigingen voorgedaan met betrekking tot de bedrijfsvoering of beleidskeuzes op dat gebied.

B. GOVERNANCE

B.1 ALGEMENE INFORMATIE INZAKE DE GOVERNANCE

De Hoop kent in bestuurlijke zin een Raad van Commissarissen en een directie. Daarnaast zijn sleutelfuncties ingericht voor wat betreft interne audit, risicomanagement, compliance en de actuariële functie. Er is een beleggingscommissie die uitvoering geeft aan het beleggingsbeleid en een Risicomanagement Comité dat zorgdraagt voor een robuust risicomanagement.

B.1.1 RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Raad van Commissarissen richt zich bij de vervulling van zijn taak op het belang van de onderneming. Hij maakt een evenwichtige afweging van de belangen van de bij de onderneming betrokken partijen en betreft daarbij ook de overige voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. Hij heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken. Hij staat de directie met advies terzijde. De Raad van Commissarissen heeft gezien de beperkte omvang van de organisatie van De Hoop geen separate Auditcommissie en/of Renumeratiecommissie ingesteld. De specifieke taken van dergelijke commissies zijn binnen de Raad van Commissarissen als geheel belegd.

De samenstelling van de Raad van Commissarissen is vanaf 5 april 2019 als volgt:

Drs. A.A. Geerdes	Voorzitter
Drs. S.A. (Sibylla) Bantema EMFC RC	Vice-Voorzitter
Prof. dr. M.M. (Marcel) Levi MD PhD	
Drs. E. (Erik) Muetstege	

B.1.2 DIRECTIE

De directie is eindverantwoordelijk voor beleid, strategie en resultaten van de vennootschap. Een aantal taken en functies zijn verbijzonderd in commissies, wat de verantwoordelijkheden van de directie echter niet beperkt.

De verantwoordelijkheden van de directie zijn:

- Het besturen van de vennootschap conform het doel van De Hoop, te weten de uitoefening van het herverzekeringsbedrijf op het gebied van levensverzekeringen.
- Het vaststellen van de strategie en de doelstellingen.
- De financiering van De Hoop.
- Het zorgdragen voor een adequate operationele en administratieve organisatie en interne beheersing.
- De operationele bedrijfsvoering en opzet en werking van de voor de bedrijfsvoering noodzakelijke informatie- en communicatietechnologie.
- Het beheersen en controleren van de aan de bedrijfsvoering verbonden risico's en de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen.
- Het financieel verslagleggingsproces en de financiële informatieverschaffing.
- Het naleven van de relevante wettelijke regelingen, de statutaire bepalingen, richtlijnen van toezichthouders en gedragscodes.

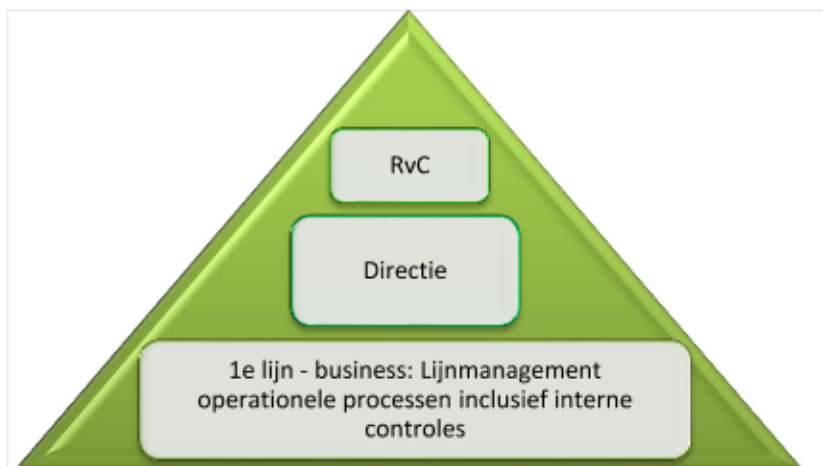
De directie, evenals ieder van de directeuren afzonderlijk, is overeenkomstig de statuten bevoegd tot vertegenwoordiging van De Hoop in en buiten rechte. De directie behoeft de goedkeuring van de RvC voor het uitoefenen van het bedrijf buiten Nederland, het aangaan van deelnemingen en het voeren van nieuwe branches.

Naast de interne normen, waarden en regels voor goed bestuur onderschrijft De Hoop tevens de kernwaarden die zijn vastgelegd in de Gedragscode Verzekeraars en leeft zij de bepalingen en gedragsregels van deze code na.

De directie legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De samenstelling van de directie luidt als volgt:

Drs. G.Th. (Gilbert) Pluym AAG   Algemeen directeur
Drs. S.N. (Seada) van den Herik   Directeur

B.1.3 BELONINGSBELEID

De beloningssystematiek is in overeenstemming met de vigerende wet- en regelgeving en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen.

Op grond van de Wet aanpassing en terugvordering van bonussen en winstdelingen van bestuurders en dagelijkse beleidsbepalers (claw back-wetgeving) wordt voorzien in de vaststelling van een bezoldigingsbeleid voor het bestuur door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en in aangepaste rapportageverplichtingen.

Het beloningsbeleid is op alle medewerkers van toepassing die het risicoprofiel van De Hoop kunnen beïnvloeden. Het beloningsbeleid is voorts van toepassing op de Risicomanagementfunctie. De Human Resources Management-, Compliance- en Interne Auditfunctie zijn uitbestede functies en vallen daarom niet onder het beloningsbeleid.

Het beloningssysteem van De Hoop is gerelateerd aan de op De Hoop van toepassing zijnde CAO voor het verzekeringsbedrijf.

Het beloningssysteem voorziet in de mogelijkheid van een gratificatie voor het gehele personeel, de directie uitgezonderd, in de maanden mei en oktober. Beide gratificaties zijn in totaal ruimschoots minder dan 20% van het jaarinkomen, lager dan het salaris over een maand en tevens minder dan € 10¹ op jaarbasis. Andere gratificaties, welkomstpakketten, exitpakketten of retentiebonussen worden in beginsel niet toegekend. In zeer uitzonderlijke situaties kan aan medewerkers een bescheiden gratificatie worden toegekend.

Gezien het bovenstaande is in 2019 ten aanzien van een aantal bepalingen in de Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2014 (RBB 2014) het zogenoemde proportionaliteitsbeginsel toegepast.

De pensioenregeling voor medewerkers volgt de CAO voor het verzekeringsbedrijf binnendienst. De regeling is een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met pensioeningang op 68 jaar en een procentuele opbouw over het pensioeninkomen onder aftrek van een franchise. De pensioenregeling is als een verzekerde regeling ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij.

De Risicomanagementfunctie en de Actuariële functie worden binnen De Hoop ingevuld. Aan de directie, het senior management en de controlefuncties is geen variabele beloning toegekend. De beloning wordt uitsluitend toegekend in geld.

De Hoop heeft in 2019 conform de interne en externe regelgeving gehandeld en er zijn in 2019 geen materiële wijzigingen doorgevoerd in het beloningsbeleid.

---

¹ x € 1.000,-

B.1.4 SLEUTELFUNCTIES ONDER SOLVENCY II

Voor de vier sleutelfuncties is, mede op basis van de Pilaar 2-vereisten vanuit Solvency II, beleid opgesteld en zijn sleutelfunctiehouders benoemd. Hierbij is rekening gehouden met het voorkomen van belangverstrengeling, onder meer door de Interne Auditfunctie te scheiden van de overige functies.

De Risicomanagement- en Actuariële functie zijn intern belegd. Om functiescheiding met de eerste lijn te borgen, is er voor deze twee functies een externe reviewpartner aangesteld.

In de beleidsdocumenten die betrekking hebben op de sleutelfuncties is weergegeven over welke bevoegdheden zij beschikken. Alle sleutelfuncties opereren zelfstandig en rapporteren rechtstreeks aan de directie. Zij hebben onderling twee maal per jaar een overleg. Daarnaast zijn de sleutelfunctiehouders minimaal een maal per jaar aanwezig op de vergadering met de directie en Raad van Commissarissen om de jaarrapportages toe te lichten. Alle sleutelfuncties hebben, bij een essentieel verschil van inzicht met de directie, een mogelijkheid om rechtstreeks aan de Raad van Commissarissen te rapporteren.

Wij zijn van mening dat de governancestructuur van De Hoop, mede beschouwd vanuit haar omvang, adequaat is ingericht en naar tevredenheid functioneert.

B.1.5 COMMISSIES

B.1.5.1 BELEGGINGSCOMMISSIE

De directie is eindverantwoordelijk voor het beleggingsbeleid van De Hoop. Er is een beleggingscommissie bestaande uit de directie, de operationeel manager en twee externe adviseurs. De commissie is verantwoordelijk voor uitvoering van het beleggingsbeleid. Het beleggingsbeleid sluit aan bij het strategisch beleid en de laatste inzichten in en vooruitzichten voor de wereldeconomie en de financiële markten.

Jaarlijks, in de laatste vergadering van het jaar, wordt de Raad van Commissarissen gevraagd instemming te geven met het beleggingsbeleid voor het komende jaar.

De beleggingscommissie vergadert vier keer per jaar. In geval van een ingrijpende gebeurtenis met mogelijk grote consequenties voor de beleggingsportefeuille zal de beleggingscommissie bijeenkomen om eventueel actie te ondernemen.

B.1.5.2 RISICOMANAGEMENT COMITÉ

Binnen De Hoop is het Risicomanagement Comité (RMC) ingesteld. In dit comité hebben de volgende functies zitting: de algemeen directeur, de directeur, de risicomanager en een van de medewerkers. Het RMC overlegt minimaal één keer per kwartaal en rapporteert periodiek aan de Raad van Commissarissen. De operationeel manager treedt binnen De Hoop op als risicomanager.

B.2 DESKUNDIGHEID EN BETROUWBAARHEID

B.2.1 FUNCTIEPROFIELEN

Voor commissarissen is een profiel vastgelegd in het reglement van de Raad van Commissarissen (RvC). Hierin is beschreven hoe de RvC behoort te zijn samengesteld en welke kennis, competenties en vaardigheden nodig zijn voor een adequaat en effectief toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken. De leden van de RvC beschikken, onder andere door hun achtergrond, opleiding en werkervaring, over gedegen kennis van de maatschappelijke functie van De Hoop als herverzekeraar van medisch verzwaarde risico's en van de belangen van alle betrokken partijen. Ingeval van een vacature wordt op basis van het profiel van de RvC en de binnen de RvC al aanwezige kennis, competenties en vaardigheden een profiel voor de vacature opgesteld.

De RvC beoordeelt jaarlijks het eigen functioneren. Eenmaal in de drie jaar, laatstelijk in 2016, vindt deze zelfevaluatie plaats onder externe begeleiding.

Voor de directieleden zijn functieprofielen opgesteld.

Zowel commissarissen als directeuren volgen permanente educatie.

Voor de interne sleutelfuncties zijn functieprofielen opgesteld. Hierin worden eisen gesteld aan kennis, deskundigheid en ervaring. In de indiensttredingsprocedures zijn waarborgen opgenomen ten aanzien van onder meer identiteit, opleiding, reputatie en integriteit van het personeel. In de interne personeelsgids is een gedragscode opgenomen. Het beloningsbeleid van De Hoop is in overeenstemming met wet- en regelgeving en herkent het belang van deskundigheid en betrouwbaarheid. Daarnaast zijn er een klachten- en klokkenluidersregeling.

B.2.2 TOETS OP GESCHIKTHEID

Human resources management (HRM) is een uitbestede taak. In overleg met HRM wordt vastgesteld of de sleutelfunctiehouders geschikt zijn voor de functie die zij vervullen.

- Er is voor de interne functies een functieprofiel beschikbaar, waarin de eisen worden vastgelegd met betrekking tot kennis, vaardigheden en professioneel gedrag.
- Iedere kandidaat wordt getoetst op basis van het functieprofiel.
- Voor iedere kandidaat wordt een geschiktheidsoordeel geschreven.

In het geschiktheidsoordeel wordt onderbouwd waarom de functiehouder geschikt is voor de functie. Uit het oordeel moet blijken dat hij of zij beschikt over de kennis, ervaring en competenties die zijn beschreven in het functieprofiel. Daarnaast moet hij of zij passen bij de situatie waarin de onderneming zich bevindt.

Voor de externe sleutelfuncties worden criteria vastgelegd in het uitbestedingsbeleid. Daarnaast worden in het servicedienstverleningscontract verdere eisen gesteld waaraan moet worden voldaan door de dienstverlener.

B.2.3 EIGEN TOETS OP BETROUWBAARHEID

Zowel De Hoop als DNB zijn betrokken bij de toets op betrouwbaarheid. DNB heeft een formulier betrouwbaarheidstoetsing beschikbaar gesteld. De Hoop doet zelf onderzoek naar de betrouwbaarheid.

- Het formulier betrouwbaarheidstoetsing moet door betrokkene worden ingevuld. Uit het formulier blijkt welke aspecten DNB onder meer belangrijk acht. Het formulier wordt gecontroleerd op juistheid en volledigheid waarbij ook een controle wordt uitgevoerd met de middelen die ter beschikking staan.
- Voor bestaande medewerkers worden de eigen systemen geraadpleegd, zoals onder andere het incidentenregister, waarin integriteitsschendingen worden opgeslagen.
- Er worden databanken geraadpleegd, zoals het handelsregister van de Kamer van Koophandel (KvK). Doel van dit onderzoek is om de persoonlijke en zakelijke financiële antecedenten van de te toetsen persoon te achterhalen.
- Er worden openbare bronnen, zoals Google, geraadpleegd.
- Er worden bedrijven geraadpleegd die (openbare) informatie leveren, zoals Experian, Graydon, Lexis Nexis, etc.
- Er wordt een gesprek gevoerd met de te toetsen persoon.

B.2.4 VERBONDEN PARTIJEN

Van transacties met verbonden partijen kan sprake zijn wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar aandeelhouders en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. Transacties met de aandeelhouders betreffen dividenduitkeringen, transacties uit hoofde van de hoedanigheid als cedent of herverzekeraar, transacties uit hoofde van de uitvoering van de pensioenregeling en transacties uit hoofde van een Servicedienstverleningscontract en van de huurovereenkomst. De directieleden van De Hoop zijn in persoon gelijk aan de directieleden van één van de aandeelhouders. De directieleden van De Hoop zijn op persoonlijke titel benoemd.

B.3 RISICOMANAGEMENTSYSTEMEN, BEOORDELING VAN EIGEN RISICO EN DE SOLVABILITEIT

Het nemen van risico's is een essentieel onderdeel van de bedrijfsvoering. Het is van belang om risico's zo goed mogelijk te identificeren, te analyseren en te beheersen. Wanneer risico's niet adequaat worden beheerst, vormt dit een bedreiging voor het behalen van de strategische doelstellingen van De Hoop. Ook kan een inadequaat risicobeheersing De Hoop blootstellen aan het risico van negatieve financiële effecten, operationele inefficiëntie, extra toezicht, boetes en reputatieschade. Een effectieve identificatie, bewaking en beheersing van risico's is daarom een belangrijke verantwoordelijkheid van de directie en de operationele organisatie. Een adequaat risicomanagementsysteem reduceert de kans op fouten, het nemen van verkeerde beslissingen en de gevolgen van het optreden van onvoorziene omstandigheden. Risico en performance hangen hierin onlosmakelijk samen.

B.3.1 VERANTWOORDELIJKHEDEN

De directie is verantwoordelijk voor het vaststellen van de risicobereidheid (risk appetite). De Risicomanagementfunctie draagt zorg voor het formuleren van een voorstel en legt dit ter goedkeuring voor aan de directie. Aan de Raad van Commissarissen wordt jaarlijks instemming gevraagd voor de risk appetite.

De Risicomanagementfunctie is vervolgens verantwoordelijk voor de vertaling van de risicobereidheid in beleid, kaders en risicomonitoring/control. De Risicomanagementfunctie heeft overzicht over alle risicocategorieën binnen De Hoop.

B.3.2 RISICOMANAGEMENTFUNCTIE

De Risicomanagementfunctie ondersteunt de directie en de operationele organisatie bij het behalen van de strategische en operationele bedrijfsdoelstellingen door haar werkzaamheden te richten op het monitoren van de beheersing van de mogelijk voorzienbare risico's binnen het door het risk appetite gestelde kader.

De Hoop opereert in een markt met een specifiek verzekeringstechnisch risicoprofiel. Naast het verzekeringstechnische risico spelen ook het marktrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, commercieel risico, operationeel risico en integriteitsrisico een rol. De bedrijfsvoering van De Hoop is erop gericht deze risico's te herkennen, te kwantificeren en te beheersen. Er zijn risico-eigenaren benoemd die jaarlijks een rapportage indienen bij het RMC. De rapportage heeft als doel om aan te geven of het betreffende risico voldoende wordt beheerst of dat er aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Hierbij is rekening gehouden met de relevante geldende wet- en regelgeving en de toekomstige regelgeving op grond van de Europese richtlijn Solvency II.

Om de uitvoering van het beleid vorm te geven, is een Risicomanagementfunctie binnen de organisatie opgenomen. Deze wordt uitgevoerd door de operationeel manager.

De functie heeft onder andere tot taak de geformuleerde risicocategorieën te monitoren. Voor de geformuleerde risico's zijn risico-eigenaren aangewezen. Risicobeheer is een continu proces, waardoor wijzigingen in en om de organisatie aanleiding kunnen geven de geformuleerde risico's of beheersmaatregelen te wijzigen. De resultaten van de monitoring van de risicocategorieën worden jaarlijks aan de Raad van Commissarissen gerapporteerd.

B.3.3 RISICOMANAGEMENTSYSTEEM

De Risicomanagementfunctie is verantwoordelijk voor een effectief risicomanagementsysteem. Het risicomanagementsysteem van De Hoop bevat de volgende onderdelen:

- Strategieën, processen en rapportage procedures die nodig zijn om risico's te identificeren, kwantificeren, monitoren, managen en rapporteren. Inbegrepen zijn de vereiste risico's die onder de Solvency II-standaardformule vallen, evenals de risico's die niet in deze berekening zijn begrepen maar waarvan de onderneming het wel noodzakelijk acht om deze te onderkennen en te monitoren.
- Het beschikbaar stellen en onderhouden van beleid, kaders en instrumenten, afgestemd op de binnen De Hoop geldende procedures, wet- en regelgeving en ontwikkelingen in het vakgebied.
- Het ondersteunen van de organisatie bij de implementatie van risicomanagement, mede door de vertaling van de strategische risicobereidheid en de communicatie daarover naar de operationele organisatie.
- Bewaking van het integraal risicomanagementproces en de kwaliteit van de besluitvorming.
- Het aanbieden van relevante beleidsstukken en beslisdocumenten vanuit het RMC aan de directie, het vastleggen van besluiten en het communiceren van deze besluiten aan de daartoe aangewezen organisatieonderdelen.

De Risicomanagementfunctie monitort het algemene risicoprofiel van de onderneming als geheel. Zij onderkent en beoordeelt opdoemende risico's. Ze brengt gedetailleerd verslag uit over risicoblootstellingen en adviseert de directie en de RvC over risicomanagementkwesties, onder meer met betrekking tot strategische aangelegenheden zoals bedrijfsstrategie, belangrijke projecten en investeringen.

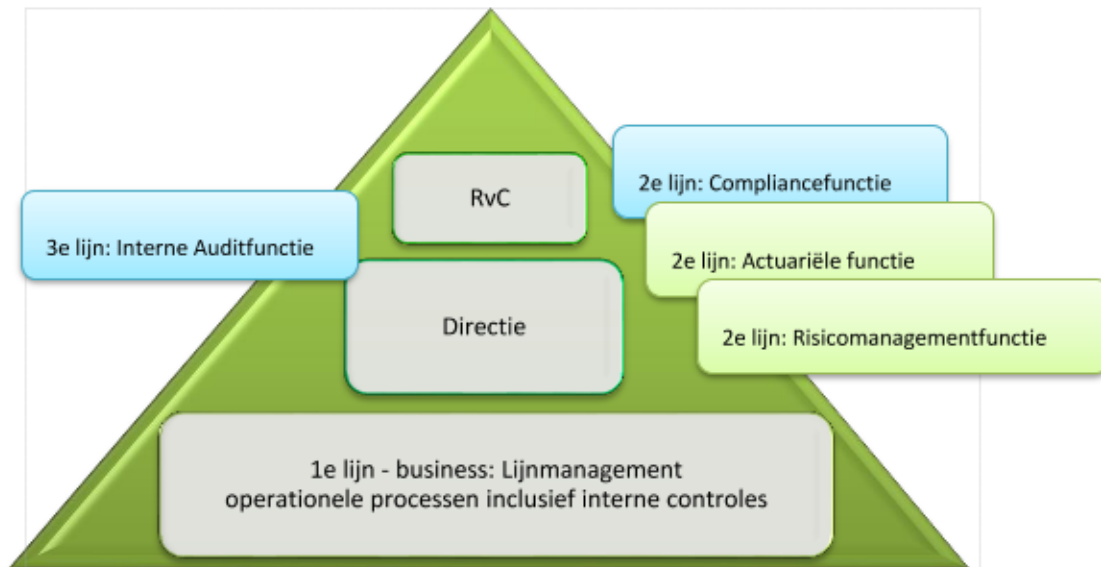
De Risicomanagementfunctie kan, wanneer noodzakelijk, overige externe capaciteit of gerelateerde dienstverlening inhuren.

B.3.4 'THREE LINES OF DEFENCE'

De organisatiestructuur sluit aan op het 'three lines of defence'-model. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen operationele verantwoordelijkheid (1^e lijn), bewaking (2^e lijn) en onafhankelijk toezicht (3^e lijn). De vertaling van het door de directie vastgestelde risicobeleid vindt plaats door de operationele organisatie in overleg met de risicomanager onder regie van het RMC.

De 1^e lijn wordt gevormd door het operationeel management. De 2^e lijn betreft de Risicomanagement-, de Compliance- en de Actuariële functie. De 3^e lijn wordt ingevuld door de Interne Auditfunctie.

De Interne Audit- en Compliancefunctie zijn uitbestede functies.

B.3.5 TAAKUITVOERING

Voor een effectieve taakuitvoering is het van belang dat de sleutelfuncties tijdig betrokken zijn bij belangrijke ontwikkelingen zodat zij hierop kunnen anticiperen en het bedrijfsonderdeel hierin proactief kunnen adviseren en ondersteunen.

De Risicomanagementfunctie laat hiertoe risicoassessments uitvoeren volgens de hieronder beschreven methodiek. Deze risicoassessments worden periodiek uitgevoerd en gerapporteerd. Daarnaast zal, indien noodzakelijk, een assessment worden uitgevoerd als omstandigheden daarom vragen.

B.3.6 METHODIEK

Binnen De Hoop is een indeling gemaakt in zes risicocategorieën. Er is aansluiting gezocht bij de risico-indeling voortvloeiend uit de Solvency II-richtlijn. Voor elke risicocategorie is een risico-eigenaar aangewezen. De risico-eigenaren zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van risicoanalyses binnen hun werkgebied. Op basis van de door De Hoop gehanteerde indeling zijn voor iedere risicocategorie de ontwikkelingen en risicoassessments uitgewerkt in een risicosheet. De risicosheets kennen de volgende indeling:

- Risicodefinitie
- Risico-eigenaar
- Schets van de voor het risico relevante omgeving
- Actuele ontwikkelingen
- Beschrijving van het inherent risico
- Beschrijving van de beheersmaatregelen
- Beschrijving van het restrisico
- De voor het risico vastgestelde risicobereidheid

Bij de vaststelling van het inherente en restrisico wordt een inschatting van de kans dat het risico zich voordoet en de impact hiervan bepaald. De risicosheets worden bijgewerkt:

- Op jaarbasis door middel van de risico assessment;
- Bij wijzigingen in processen;
- Als zich een incident voordoet;
- Als hiertoe aanleiding bestaat vanuit een (interne of externe) audit rapportage;
- Als de omgeving verandert (gewijzigde wetgeving, veranderende marktomstandigheden etc.).

Dit kan leiden tot het toevoegen of verwijderen van risico's, het aanpassen van het risiconiveau of het aanpassen of implementeren van aanvullende en/of andere beheersmaatregelen (key controls).

B.3.7 RAPPORTAGES

De operationele organisatie is verantwoordelijk voor het continu monitoren en waar nodig verbeteren van de interne controlemaatregelen. De risico-eigenaren rapporteren ieder jaar door middel van de risicosheet het actuele risicoprofiel en de relevante issues aan het RMC.

De risicomanager beoordeelt verder of wijzigingen in het inherente risicoprofiel aanleiding geven tot bijstelling van het risicomanagementbeleid. Ook stakeholders kunnen daar om verzoeken. Voor de beoordeling van de risico's zijn key risk indicators (KRI) gedefinieerd. Per risicocategorie zijn één of meerdere KRI's bepaald, inclusief toleranties en limieten. Deze KRI's worden per kwartaal of jaar gerapporteerd in het RMC.

Ieder jaar wordt door de riskmanager een jaarrapportage opgesteld inclusief een overzicht van de key risk indicators, hierna KRI, dat op de RvC-vergadering wordt besproken en toegelicht.

B.3.8 RISK APPETITE

Jaarlijks wordt in de RvC-vergadering waar de risicomanagement jaarrapportage wordt besproken de risicobereidheid (risk appetite) vastgesteld. Deze wordt getoetst in de jaarlijkse ORSA. De uitkomsten van de in de ORSA gehanteerde scenario's worden vergeleken met de risicobereidheid. De interne solvabiliteitsnormen zijn onderdeel van de risicobereidheid en worden daardoor ook in de ORSA meegenomen.

B.3.9 OWN RISK AND SOLVENCY ASSESSMENT

Het kapitaalbeleid van De Hoop is gebaseerd op de regelgeving op grond van de Europese richtlijn Solvency II (afdeling 4, onderafdeling I en II en afdeling 5) die vanaf 1 januari 2016 van kracht is geworden. Verder wordt rekening gehouden met de relevante bepalingen in de Wet op het financieel toezicht (Wft), artikel 3.17 en 3.97, en met het besluit prudentiële regels Wft, artikel 23.

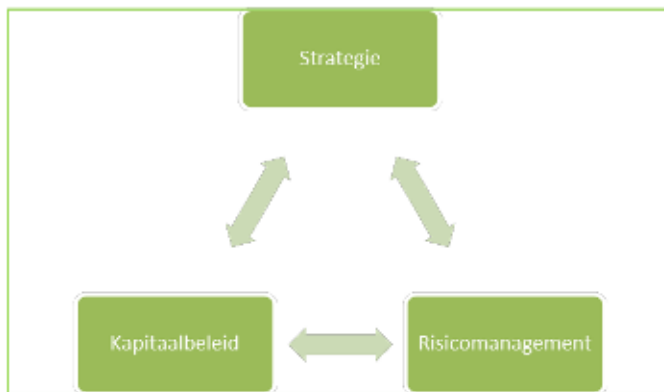
De solvabiliteit wordt in hoogte, richting en volatiliteit door veel zaken beïnvloed. Het opstellen van kaders en normen gebeurt vanuit risicomanagement en is vormgegeven in het risicomanagementbeleid, in het bijzonder in de jaarlijks op te stellen risk appetite, de monitoring van risico's op basis van KRI's en de uitvoering van de ORSA. De ORSA geeft inzicht in de ontwikkeling van de solvabiliteitspositie voor de komende 3-5 jaar. Op basis van scenarioanalyses wordt onder verantwoordelijkheid van het RMC inzicht in de ontwikkeling van de solvabiliteit gegeven.

Bij het bepalen van het vereiste kapitaal gaat De Hoop uit van de standaardformule. De ORSA licht toe waarom de standaardformule passend is voor het risicoprofiel van De Hoop.

Het ORSA-beleid is erop gericht inzicht te verkrijgen in de risico's die de onderneming loopt en op welke wijze voor deze risico's kapitaal wordt ingezet, hierbij rekening houdend met de te behalen doelstellingen. De ORSA ondersteunt de directie bij beslissingen op het gebied van de te voeren strategie, het beoordelen van de daarbij behorende inherente risico's, het nemen van risicomitigerende maatregelen en de inzet van het kapitaal van de onderneming.

De ORSA wordt minimaal jaarlijks uitgevoerd op basis van de samenhang en wisselwerking tussen kapitaalbeleid, strategische doelen en risicomanagement:

Er zijn in het ORSA-beleid triggerevents gedefinieerd die worden gemonitord door de Risicomanagementfunctie. Triggerevents kunnen ertoe leiden dat de ORSA op dat moment wordt uitgevoerd.

De uitkomsten van de ORSA worden goedgekeurd door de directie en vastgelegd in een rapportage die ook met de Raad van Commissarissen wordt afgestemd. De uitkomsten van de ORSA kunnen aanleiding zijn om aanpassingen te doen ten aanzien van de risk appetite, de risk exposure dan wel om maatregelen te treffen die de risico's afdoende mitigeren.

Naar zowel de interne als de externe normen is De Hoop in 2019 adequaat gekapitaliseerd. Uit de in 2019 opgestelde ORSA blijkt dat dit ook voor de komende jaren onder 'going concern'-aannames zo zal blijven.

B.4 INTERNE CONTROLES

B.4.1 DOEL EN OPZET

Het interne controlesysteem bevindt zich in de eerste lijn. Doel van het interne controlesysteem is om risico's te kunnen identificeren en te mitigeren zodanig dat met een redelijke mate van zekerheid de doelstellingen voor de hierna te noemen onderwerpen worden bereikt:

- Betrouwbaarheid van de informatievoorziening;
- Efficiënte en effectieve bedrijfsprocessen;
- Bewaken activa (monitoren beleggingen en uitvoering beleggingsbeleid);
- Naleving van relevante wet- en regelgeving, beleidsrichtlijnen en procedures.

Er is een adequaat raamwerk van interne controle opgezet binnen de 1^e lijn.

B.4.2 COMPLIANCEFUNCTIE

Compliance is binnen De Hoop gedefinieerd als de naleving van externe wet- en regelgeving en interne regelgeving, het werken volgens de normen en regels die De Hoop zelf heeft opgesteld en volgens de relevante maatschappelijke waarden en normen. De Compliancefunctie ziet hierop toe. De Compliancefunctie rapporteert hiërarchisch aan de algemeen directeur. Indien noodzakelijk heeft de Compliancefunctie de mogelijkheid van een rechtstreekse rapportage aan de Raad van Commissarissen.

B.4.3 INTERNE CONTROLEMAATREGELLEN

De operationele en financiële processen en hun output zijn als beheersingsobjecten aangemerkt. In de processen zijn beheersingsmaatregelen opgenomen die een beheerste operationele en financiële procesuitvoering ten doel hebben en ertoe leiden dat betrouwbare interne en externe stuur- resp. verantwoordingsinformatie tot stand komt.

Er worden 4 soorten beheersingsmaatregelen onderscheiden:

Algemene beheersingsmaatregelen

Deze vormen de basis voor een betrouwbare organisatie en omgeving. Voorbeelden zijn het beschikbaar zijn van de juiste personele competenties, adequate systemen, general IT-controls, functiescheidingen, beleidsdocumenten en een beperkt aantal overlegstructuren.

Beheersingsmaatregelen die onderdeel zijn van de operationele processen

Deze maatregelen zijn gericht op betrouwbaarheid van de operationele processen en de vastleggingen die daarbinnen plaatsvinden. Voorbeelden zijn toepassing van 4-ogen principe en bestand- en datacontroles.

Beheersingsmaatregelen die onderdeel zijn van de administratieve processen

Deze maatregelen geven betrouwbaarheid aan de financieel-administratieve vastleggingen. Voorbeelden zijn plausibiliteits- en verbandscontroles, detailcontroles.

Beheersingsmaatregelen in de rapportageprocessen

Deze controls zijn gericht op het waarborgen van de betrouwbaarheid van rapportageprocessen en de output ervan. Maatregelen zijn onder andere 4-ogen principe en verbands- en detailcontroles.

B.5 INTERNE AUDITFUNCTIE

De Interne Auditfunctie is uitbesteed aan de Onderlinge 's-Gravenhage. Hiermee waarborgt De Hoop de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de interne auditor. De Interne Auditfunctie rapporteert functioneel aan de Raad van Commissarissen en rapporteert hiërarchisch aan de algemeen directeur. Indien noodzakelijk heeft de Interne Auditfunctie de mogelijkheid van een rechtstreekse rapportage aan de Raad van Commissarissen. De Interne Audit-dienstverlener heeft binnen De Hoop geen andere taken en verantwoordelijkheden, om zo het risico op tegenstrijdige belangen verder te verkleinen.

De uitbesteding van de functie is vastgelegd in een servicedienstverleningscontract.

B.6 ACTUARIËLE FUNCTIE

De Actuariële functie ondersteunt de directie bij het opstellen en uitvoeren van het acceptatie- en herverzekeringsbeleid, coördineert het vaststellen van de technische voorzieningen en beoordeelt of toegepaste grondslagen adequaat zijn. Daarnaast levert de Actuariële functie een belangrijke bijdrage aan het risicomanagementproces, in het bijzonder bij de vaststelling van de kapitaalvereisten en het opstellen en uitvoeren van de ORSA.

De Actuariële functie rapporteert aan de directie. Indien noodzakelijk heeft de Actuariële functie de mogelijkheid van een rechtstreekse rapportage aan de Raad van Commissarissen.

Ieder jaar wordt er een Actuariële Functie Rapport opgesteld om een weergave te geven van de bevindingen en aanbevelingen van de actuariële functie. De werkzaamheden zijn vastgelegd in de relevante bepalingen in de regelgeving op grond van de Europese richtlijn Solvency II 2009/138/EG (artikel 48) en de gedelegeerde verordening ter aanvulling van de Richtlijn (artikel 272).

B.7 UITBESTEDING

Vanwege de omvang van de organisatie is uitbesteding een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering.

Het uitbestedingsbeleid is vastgelegd in een beleidsdocument. In dit document wordt beschreven aan welke eisen uitbesteding dient te voldoen. Ook zijn in dit beleid criteria vastgelegd op basis waarvan uitbesteding plaatsvindt.

Bij de beslissing om tot uitbesteding over te gaan worden onder meer de volgende aspecten betrokken:

- Het kritisch karakter en het profiel van inherente risico's van de uit te besteden activiteit, dat wil zeggen de vraag of de activiteit essentieel is voor de bedrijfscontinuïteit of levensvatbaarheid van de verzekeraar.
- Het directe operationele effect van onderbrekingen en de daarmee gepaard gaande juridische risico's en reputatierisico's.
- Het effect dat een verstoring van de activiteit kan hebben op de verwachte inkomsten van de verzekeraar.

- Het effect dat een schending van vertrouwelijkheid, integriteit of beschikbaarheid van de gegevens kan hebben op de verzekeraar en haar polishouders.

Uitbesteding vindt plaats aan professionele externe partijen. Belangrijke processen waarbij gebruikgemaakt wordt van externe partijen betreffen de invulling van sleutelfuncties (Interne Audit en Compliance), HRM en ICT. Deze dienstverlening is uitbesteed aan de Onderlinge 's-Gravenhage. Op het gebied van vermogensbeheer is er sprake van het in bewaring geven van de beleggingsportefeuille aan de custodian, de KAS BANK N.V.

Periodiek vindt toetsing plaats op de naleving van de in overeenkomsten gemaakte afspraken.

B.8 OVERIGE INFORMATIE

Alle informatie met betrekking tot de inrichting van het governancestelsel is in voorgaande paragrafen toegelicht. Ter ondersteuning van de Actuariële - en de Risicomanagementfunctie is er met een extern bureau een overeenkomst gesloten.

De Hoop is van mening dat het governancestelsel passend en adequaat is ingericht voor de omvang en complexiteit van de organisatie.

C. RISICOPROFIEL

C.1 VERZEKERINGSTECHNISCHE RISICO'S

C.1.1 RISICOPROFIEL VAN DE VERZEKERINGSPORTEFEUILLE

De portefeuille van De Hoop bestaat uitsluitend uit facultatief geaccepteerde herverzekeringen, waarbij de producten zijn afgestemd op de individuele producten die de cedent aanbiedt. Dit zijn producten waaraan een positief overlijdensrisico verbonden is. Het gaat voornamelijk om tijdelijke risicoverzekeringen. Daarnaast worden in geringe mate gemengde verzekeringen en levenslange verzekeringen bij overlijden geaccepteerd. In het verleden zijn ook renteverzekeringen waaronder uitgestelde ouderdomspensioenen in combinatie met nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidsrenten facultatief geaccepteerd. Door wijzigingen in de wetgeving met betrekking tot medische keuringen worden deze producten nauwelijks meer aangevraagd. Het is echter nog wel een materieel onderdeel van de portefeuille.

De portefeuille is samengesteld uit medisch afwijkende risico's waardoor er sprake is van concentratie van verzekerden met bepaalde specifieke kenmerken, zoals bijvoorbeeld diabetes of hart- en vaatziekten. Deze specifieke kenmerken kunnen leiden tot een grotere exposure en expressie van risico's die nieuwe pandemieën of onverwacht falende therapieën met zich brengen en die in een normale verzekeringspopulatie geen of een geringere rol spelen.

Naast de specifieke medische kenmerken is er in de portefeuille sprake van een verschuiving naar kortlevenrisico met in het bijzonder financiering tegen eenjarige risicopremies. De financiering op basis van eenjarig risico brengt een extra kostenrisico met zich mee: de relatief lage premies leiden tot lagere kostenopslagen terwijl de daadwerkelijke kosten juist toenemen.

Onnatuurlijk verval: omdat een groot deel van de huidige productie vooral hypotheekproductie betreft waarbij verzekeringen tegen hogere premies dan gemiddeld worden gesloten, is ook het vervalrisico relatief hoog. Bij hypotheeklen is de ervaring dat personen gemiddeld eens in de zeven jaar verhuizen. Daarna is niet altijd meer een overlijdensrisicoverzekering nodig. Ook kunnen personen zich gezonder voelen en een herbeoordeling aanvragen. Op basis van de herbeoordeling kan een verzekerde overgaan tot roeyement omdat hij/zij inmiddels tegen een andere premie geaccepteerd kan worden.

C.1.2 VERDELING NAAR VERZEKERINGSTECHNISCHE RISICO'S

Het verzekeringstechnisch risico manifesteert zich bij:

- Kort- en langlevensrisico: afwijkende ontwikkeling van de sterfte en arbeidsongeschiktheid ten opzichte van de tariefveronderstellingen;
- Catastroferisico: bij concentratie en samenhang (correlatie) van de verzekerde risico's;

- Kostenrisico: Het risico dat actuele of toekomstige (ontwikkelingen in) kosten onvoldoende gefinancierd kunnen worden op basis van de (toekomstige) premies, tarieven en/of andere activiteiten;
- Onnatuurlijk vervalrisico: het risico dat verzekeringen voortijdig worden beëindigd (eventueel onder uitkering van de afkoopwaarde) met als gevolg het wegvallen van winstgevendheid.

C.1.3 BEHEERSMAATREGELEN TEN BEHOEVE VAN VERZEKERINGSTECHNISCHE RISICO'S

- De Hoop heeft een herverzekeringsprogramma met diverse herverzekeraars om financiële risico's te beperken. Alle risico's boven het eigen behoud per verzekerd leven worden op evenredigheidsbasis herverzekerd.
- Er is een adequaat acceptatiebeleid.
- De tarifiering houdt rekening met de specifieke risico's en is prudent vastgesteld.
- Er wordt jaarlijks een analyse uitgevoerd naar de resultaten op 'aandoeningen'-niveau.
- De portefeuille kenmerkt zich door concentratie van specifieke gezondheidsrisico's. Falende therapieën, gebrek aan medicijnen of pandemieën kunnen echter niet voorkomen worden. Dergelijke gebeurtenissen kunnen een grote impact hebben, de kans dat zich dit voordoet wordt als zeer laag geschat. Er is voor dit risico geen beheersmaatregel genomen.

C.2 MARKTRISICO

Marktrisico kan worden omschreven als het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de financiële situatie als direct of indirect gevolg van schommelingen in het niveau en in de volatiliteit van de marktprijzen van activa, verplichtingen en financiële instrumenten.

Het marktrisico doet zich voor binnen de beleggingsportefeuille en de voorziening verplichtingen (renterisico). De beleggingsportefeuille van De Hoop bestaat uit aandelen, obligaties en een hypotheekfonds. De gehele vastgoedportefeuille is in de loop van 2018 verkocht.

In het beleggingsbeleid worden kaders voor het beheer van de beleggingen aangegeven om de beschikbare middelen op een verantwoorde en bewuste manier in te zetten, om zo de ambities van De Hoop waar te maken. In het beleid zijn richtlijnen en limieten aangegeven voor de assetmix die mag bestaan uit aandelen, obligaties, covered bonds, onroerende zaken en liquide middelen. De aandelen en obligaties bestaan uit beursgenoteerde, goed verhandelbare stukken, waardoor het liquiditeitsrisico gering is. Er wordt niet belegd in derivaten.

Het 'prudent person'-beginsel

De beleggingsportefeuille bestaat uit beursgenoteerde aandelen, obligaties en een hypotheekfonds. De strategie is erop gericht om de portefeuille langdurig aan te houden, waarbij periodiek wordt geanalyseerd in hoeverre de portefeuille nog voldoet aan de gestelde doelen. Hierdoor is De Hoop in staat de risico's van de beleggingsportefeuille goed te onderkennen, meten, bewaken, beheren en beheersen.

Er worden kwartaalrapportages gemaakt, waarbij ook de beoordeling van de algehele solvabiliteits-eisen wordt uitgevoerd. Gezien de specifieke risico's van derivaten wordt hier bewust niet in belegd.

De portefeuille is op hoofdlijnen als volgt samengesteld:

Tabel 7: overzicht beleggingen

	31-12-2019	31-12-2018
Aandelen	48.587	40.213
Hypotheekfonds	9.722	9.045
Staatsobligaties	31.171	31.213
Bedrijfsobligatie	999	998
Vastgoed	-	-
Totaal	90.479	81.469

Het marktrisico wordt onderverdeeld in subcategorieën; deze worden hierna toegelicht.

C.2.1 AANDELENRISICO

Het grootste marktrisico wordt gelopen in de aandelenportefeuille. Koersdalingen zullen de aanwezige solvabiliteit negatief beïnvloeden. Het vereist kapitaal wordt echter ook lager.

Om het aandelenrisico te beperken, wordt er vooral belegd in meer defensieve Nederlandse, Europese en Amerikaanse aandelen ('global players'), die ook een behoorlijk dividend uitkeren. Het koersrisico wordt niet gehedged door afgeleide instrumenten. Gezien het defensieve karakter van de aandelen en de solide solvabiliteitspositie wordt dit als een aanvaardbaar risico beschouwd. Periodiek worden er stresstesten uitgevoerd met als doel de solvabiliteitspositie te monitoren en zo nodig maatregelen te nemen.

C.2.2 RENTERISICO

Een onderdeel van het marktrisico is het rente- en matchingrisico dat zich kan voordoen bij het afdekken van de verplichtingen. Het renterisico doet zich voor bij marktwaardewaarderingen van de onderliggende portefeuilles, zoals de verplichtingen en de vastrentende waarden.

De verplichtingen zijn afgedekt door vastrentende waarden, voornamelijk hoogwaardige staatsobligaties, waarvan de looptijden niet volledig zijn afgestemd op de verplichtingen. Gegeven de mutatiegraad van de verplichtingen en de ruime solvabiliteit is dit acceptabel en beheersbaar. Het renterisico wordt ieder kwartaal gekwantificeerd. De uitkomsten laten zien dat het renterisico relatief laag is. Een maatstaf voor rentegevoeligheid is de duration. Uit onderstaande tabel blijkt dat de duration van zowel de beleggingen als de technische voorziening relatief laag is.

Tabel 8: Duration

	2019	2018
Obligaties	3,8	4,6
Hypotheekfonds	8,6	8,1
Best estimate-voorziening	11,0	10,9

C.2.3 VALUTARISICO

Binnen de aandelenportefeuille is sprake van een valutarisico. Het aandeel in vreemde valuta is nagenoeg gelijk gebleven met 2019. Onderzoek heeft aangetoond dat valutahedging op aandelenportefeuilles geen significante vermindering van het valutarisico tot gevolg heeft. Zolang het valutarisico zich alleen voordoet binnen de aandelenportefeuille zal het valutarisico niet worden afgedekt. Dit besluit wordt periodiek heroverwogen.

Tabel 9: Aandelen belegd in vreemde valuta

Valuta	2019	2018
Amerikaanse dollar	13.835	12.120
Britse pond	1.668	2.310
Japanse yen	829	722
Zweedse kroon	1.573	780
Zwitserse frank	3.477	2.212
Totaal	21.382	18.144
in % van de aandelenportefeuille	37%	37%

C.2.4 CONCENTATIERISICO

Onder Solvency II is het concentratierisico onderdeel van het marktrisico waarbij onder andere de blootstelling bij wanbetaling aan een onderneming en diens kredietwaardigheid criteria zijn om een benodigd kapitaal vast te stellen in dit kader. Het concentratierisico berekend volgens de standaardformule Solvency II heeft geleid tot een benodigd kapitaal van 261 (2018:164)

C.2.5 SPREADRISICO

Het spreadrisico doet zich voor in de obligatieportefeuille en kan worden gedefinieerd als het risico van mogelijke oninbaarheid van een lening of een afwaardering van de kredietstatus. Dit leidt tot een opslag op de risicovrije rentevoet. Onder de standaardformule van Solvency II hoeft voor Europese staatsobligaties geen extra kapitaal voor dit risico te worden aangehouden. De portefeuille van De Hoop bestaat grotendeels uit staatsobligaties waarvan een belangrijk deel belegd is in de Nederlandse staat.

Er is één Franse bedrijfsobligatie met een AAA-rating die bovendien gelieerd is aan de Franse overheid.

C.2.6 VASTGOEDRISICO

De volledige vastgoedportefeuille is ultimo 2018 verkocht en daarom is het vastgoedrisico nihil.

C.2.7 GEVOELIGHEIDSANALYSE MARKTRISICO'S

Door wijzigingen in de marktwaarde zal de solvabiliteit wijzigen. Onderstaande tabel geeft voor een aantal belangrijkste risicofactoren de invloed weer op het eigen vermogen en de solvabiliteit, volgens Solvency II, als de risicofactoren significante wijzigingen ondergaan.

Tabel 10: resultaat gevoeligheidsanalyses op eigen vermogen

Gevoeligheid voor schokken per 31 december 2019	Mutatie eigen vermogen ¹⁾	Mutatie vereiste solvabiliteit SII ²⁾	Mutatie SII-solvabiliteitsratio in % punten
Interestcurve geschokt met + 100 bp	969	-352	7%
Interestcurve geschokt met - 100 bp	-1.513	455	-10%
Geen UFR	-718	57	-3%
Aandelen geschokt met + 25%	9.110	4.407	-5%
Aandelen geschokt met - 25%	-9.110	-4.254	6%

¹⁾ Bij de mutatie van het eigen vermogen is de mutatie van de latente belastingvoorziening verwerkt.

²⁾ De invloed van de schokken is weergegeven in de mutatie van het eigen vermogen en op de solvabiliteitsratio.

C.3 TEGENPARTIJKREDIETRISICO

C.3.1 HERVERZEKERAARS

Bijna alle herverzekeringsmaatschappijen van De Hoop hebben voor de herverzekerde posten contractueel een depot gesteld bij De Hoop. Dit depot dient als zekerheid voor het geval een herverzekeringsmaatschappij niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen. Met één van de herverzekeringsmaatschappijen, die ook cedent is, is contractueel vastgelegd dat de voorziening van de gecedeerde verzekeringen als zekerheid dient. Als de verplichting uit hoofde van herverzekering groter is dan de voorziening, wordt door deze herverzekeringsmaatschappij voor het meerdere een extra zekerheid gesteld bij De Hoop. Het tegenpartij-kredietrisico op herverzekeraars wordt mede hierdoor nihil verondersteld.

C.3.2 BUITENLANDSE CEDENTEN

Bij de buitenlandse cedenten stelt De Hoop een depot ter grootte van de voorziening verzekeringsverplichtingen. Dit depot dient tot zekerheid voor de cedent. Het risico op deze depotstelling is beperkt.

C.3.3 DEBITEURENRISICO

De Hoop heeft geen debiteurenverhouding met consumenten. Het debiteurenrisico in dit kader ligt bij de primaire verzekeringsmaatschappijen. De Hoop heeft met de cedenten een rekening-courantverhouding. Iedere maand wordt de rekening-courant opgemaakt en gecontroleerd. De afrekening van de rekening-courant vindt, behalve voor de buitenlandse cedenten, maandelijks plaats. Het debiteurenrisico is daardoor verwaarloosbaar.

C.3.4 BANKEN

De liquiditeiten bij banken zijn onderhevig aan tegenpartijrisico. De Hoop mitigeert dit risico door spreiding van de liquiditeitspositie bij banken met minimaal een A-rating.

C.3.5 HYPOTHEEKFONDS

In 2018 is voor het eerst belegd in het Aegon Hypotheekfonds: AeAM Dutch Mortgage Fund 2. Dit fonds wordt beheerd door Aegon Asset Management voor alle participanten in dit fonds. Het hypotheekfonds is voornamelijk gerelateerd aan gegarandeerde hypotheek (Nederlandse Hypotheek Garantie) die verstrekt zijn na 1 januari 2013, waarbij aflossen de norm is en overcreditering gemaximeerd is (loan to value gemaximeerd tot 106%). Het grootste gedeelte van het debiteurenrisico van het hypotheekfonds verplaatst hiermee naar de Nederlandse staat. Het hypotheekfonds is een belegging met een laag risicoprofiel. Het tegenpartij-kredietrisico wordt als gering gewaardeerd.

C.4 LIQUIDITEITSRISICO

Het risico dat De Hoop niet de mogelijkheid heeft om de financiële middelen te verkrijgen om aan de verplichtingen uit hoofde van de bedrijfsvoering te voldoen, wordt periodiek getoetst. De toetsing wordt uitgevoerd aan de hand van een liquiditeitsprognose over een periode van een jaar, waarbij een projectie wordt gemaakt van de te verwachten inkomsten en uitgaven, zowel voor de verzekeringsportefeuille als voor de overige lasten. Bij een tekort aan liquiditeiten heeft De Hoop zeer liquide beleggingen, die snel kunnen worden geliquideerd. Op grond hiervan is het liquiditeitsrisico nagenoeg nihil.

De verwachte winst in de toekomstige premie is berekend als het verschil tussen de reguliere technische voorzieningen en een berekening van de technische voorzieningen op basis van de veronderstelling dat de toekomstige premies niet meer worden ontvangen om een andere reden dan dat de verzekerde gebeurtenis zich heeft voorgedaan.

Tabel 11: de verwachte winst in toekomstige premies

	31-12-2019
verwachte winst in toekomstige premies	6.762

C.5 OPERATIONEEL RISICO

De Hoop streeft met haar administratieve organisatie, interne controles, rapportagelijnen en processen een betrouwbare en controleerbare administratieve verwerking na. Het 4-ogenprincipe en de procuratiebevoegdheden zijn essentiële elementen in dit stelsel van maatregelen.

De omvang van de onderneming maakt De Hoop extra kwetsbaar voor operationele risico's, vooral op het gebied van continuïteit van de werkzaamheden. Vitale processen worden gewaarborgd door de kennis van de werkzaamheden te spreiden over meerdere personen. Zo nodig kan worden teruggevallen op het uitbesteden van bepaalde werkzaamheden aan externe partijen.

Door uitbesteding van een aantal belangrijke functies wordt continuïteit gewaarborgd. De sleutelfuncties zijn deels uitbesteed. Voor de intern belegde sleutelfuncties is door samenwerking met een externe partner geborgd dat in geval van calamiteiten ook hier continuïteit gewaarborgd is. Verder is de ICT-organisatie en HRM uitbesteed, waarbij tevens gesteund wordt op het business continuity-management van de uitbestedingspartner.

C.6 OVERIGE INFORMATIE

C.6.1 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Eind 2018 is het De Hoop Leven fonds opgestart door De Hoop met als doel het steunen van onderzoek op het gebied van moeilijk (her)verzekerbare medische overlijdensrisico's. In het bijzonder:

- onderzoek gerelateerd aan chronische ziekten relevant voor de doelgroep van de Hoop; en
- onderzoek in relatie tot de verzekeraarbaarheid van mensen met chronische aandoeningen en naar de wijze waarop met medisch verzwaarde risico's omgegaan kan worden.

Het fonds zal in beginsel tien jaar bestaan. Na een initiële inbreng van € 100.000 in december 2018, stort De Hoop jaarlijks in januari een bedrag van € 100.000 in het vermogen van het fonds. In het 11e jaar worden de eventuele overschotten door het De Hoop Leven fonds gedoneerd. De Hoop is gerechtigd stortingen in het vermogen van het fonds te staken, indien zich naar het oordeel van oprichter tussentijds een of meer bijzondere omstandigheden voordoen.

In het kader van beschikking van de beleggingen is voor € 3.000.000 per september 2019 ingeschreven op een illiquide belegging. Naar verwachting zal de storting in mei 2020 plaatsvinden.

In 2019 is een 10-jarig huurcontract aangegaan voor huisvesting en servicekosten voor € 78.677, = per jaar.

De huurprijs voor huisvesting wordt jaarlijks geïndexeerd volgens de wijziging van consumentenprijs index.

C.6.2 RISICOMITIGERING

Op basis van een herverzekeringsprogramma past De Hoop risicolimitering toe op de verzekerings-technische resultaten. Het herverzekeringsprogramma is vastgelegd in het herverzekeringsbeleid. Het programma kan als volgt worden samengevat:

- De Hoop heeft obligatoire herverzekeringsovereenkomsten gesloten met vijf herverzekeraars in binnen- en buitenland. Bij deze herverzekeraars kunnen ook facultatieve dekkingen worden aangevraagd.
- Het eigen behoud van De Hoop bedraagt € 120, de facultatieve grens bedraagt € 890.
- De herverzekerde bedragen worden, afhankelijk van de hoogte, opgedeeld naar 'lagen' zodat er spreiding over de verschillende herverzekeraars plaatsvindt.
- De herverzekeraars moeten bij aanvang van de contractperiode minimaal een A⁻-rating hebben.
- Alle herverzekeraars, op één na, stellen een depot ter grootte van de voorziening bij De Hoop. Dit depot dient ter zekerheidstelling. De herverzekeraar die geen depot stelt, is tevens cedent. Met deze herverzekeraar is contractueel vastgelegd, dat zolang de gecedeerde voorziening hoger is dan de voorziening op basis van de herverzekering, er geen depot wordt gesteld. De gecedeerde voorziening dient als zekerheid.
- De herverzekering vindt op evenredigheidsbasis plaats boven het eigen behoud.

D. FINANCIËLE POSITIE OP SOLVENCY II-GRONDSLAGEN

D.1 SOLVENCY II-BALANS

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de Solvency II- en de BW2-balans weer.

Tabel 12: markt- en boekwaardebalans ultimo 2019

	BW2	Herwaardering	Herrubricering	Solvency II
Activa				
Belastinglatentie activa	0	0	0	0
Beleggingen				
Aandelen	58.309		-9.722	48.587
Obligaties	32.170	6.188	1.062	39.420
Hypotheekfonds	0		9.722	9.722
Totaal beleggingen	90.479	6.188	1.062	97.728
Vorderingen				
Depots bij cedenten	2.440			2.440
Vorderingen uit herverzekering	1.679		-596	1.083
Overige vorderingen	1.474			1.474
Aandeel herverzekeraars in technische voorziening	0	-848	5.964	5.117
Totaal vorderingen	5.593	-848	5.368	10.113
Overige activa				
Liquide middelen	4.023			4.023
Overige activa	1.062		-1.062	0
Totaal overige activa	5.085	0	-1.062	4.023
Totaal activa	101.156	5.340	5.368	111.865
Passiva				
Technische voorzieningen	27.010	5.661	7.242	39.913
Best estimate				35.743
Risk margin				4.170
Overige technische voorziening	1.278		-1.278	0
Overige voorzieningen	10			10
Depots van herverzekeraars	3.591			3.591
Belastinglatentie passiva	4.446	-87		3.763
Schulden uit herverzekering	394		-104	289
Overige schulden	995	3.213	104	4.312
Totaal passiva	37.723	8.787	5.964	51.879
Activa minus passiva	63.433	-3.447	-596	59.986

D.2 WAARDERING VAN DE ACTIVA

De activa op de Solvency II-balans worden gewaardeerd op marktwaarde.

Aandelen en obligaties worden gewaardeerd op beurkoersen. Het vastgoed wordt gewaardeerd op basis van actuele waarde op balansdatum waarbij wordt uitgegaan van de marktwaarde in verhuurde staat. De marktwaarde wordt gebaseerd op een jaarlijkse waardebepaling door een onafhankelijke externe deskundige. De waarde van het hypotheekfonds wordt vastgesteld door de fondsbeheerder.

De voorziening herverzekering wordt gewaardeerd op basis van verwachte kasstromen die contant worden gemaakt op de EIOPA-curve ultimo 2019.

Alle overige activa zijn nominale bedragen.

De activa kunnen worden onderverdeeld in:

- Actieve belastinglatentie
- Beleggingen
- Vorderingen
- Overige activa

Actieve belastinglatentie

Op de BW2-balans is de uitgestelde belastinglatentie (€ 596) gerubriceerd onder Overige vorderingen. Deze wordt op de Solvency II-balans geherrubriceerd onder Belastinglatentie.

Beleggingen

De beleggingen bestaan uit aandelen, obligaties en het hypotheekfonds. De obligaties zijn op de BW2-balans gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Het betreft hier beursgenoteerde staats- en bedrijfsobligaties. Het hypotheekfonds wordt door de fondsbeheerder gewaardeerd naar maatstaven die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd. Voor de marktwaardering op de Solvency II-balans zijn de beurskoersen voor aandelen gehanteerd zoals gepubliceerd door de KAS BANK N.V. en zijn de obligaties gewaardeerd inclusief lopende interest. Voor het hypotheekfonds wordt de waardering van de fondsbeheerder aangehouden.

Vorderingen

Bij het opstellen van de Solvency II-balans moeten herverzekeringsverplichtingen als een vordering worden opgenomen. Daarnaast is de voorziening herverzekering gewaardeerd op marktwaarde, waarbij uitgegaan is van een modelmatige waardering op basis van best estimate-kasstromen die contant zijn gemaakt op de EIOPA-curve per ultimo 2019. De totale BW2-waarde van de herverzekeringsverplichtingen ad € 5.964 is geherrubriceerd en vervolgens gewaardeerd op een marktwaarde van € 5.117.

Overige activa

Op de BW2-balans is de lopende interest ad € 1.062 verantwoord onder overige activa.

Op de Solvency II-balans is dit bedrag verantwoord onder de waarde van de obligaties ad € 39.420.

D.3 WAARDERING VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN

Technische voorzieningen op BW2-grondslagen

De berekening is gebaseerd op actuariële uitgangspunten. Er zijn aannames gehanteerd op het gebied van sterfte, medisch risico en invaliditeit. Deze aannames zijn gedaan op het moment van het afsluiten van de verzekering en zijn, met uitzondering van ingegane lijfrenten, voor de gehele duur van kracht. De voorziening wordt post voor post berekend op nettobasis. Voor niet-ingegane renten wordt de voorziening verhoogd met 1% kostenopslag.

Bij de berekening van de technische voorziening wordt rekening gehouden met een onverdiende premie, een verschuldigde rente en een administratiekostenreserve.

De voorziening herverzekering wordt op dezelfde wijze vastgesteld als de voorziening hoofdverzekering. Voor een van de herverzekeraars wordt geen administratiekostenreserve vastgesteld.

Technische voorzieningen op Solvency II-grondslagen

De marktwaardevoorziening is de som van de voorziening op basis van de best estimate en een risicomarge. Op basis van de best estimate-veronderstellingen wordt een projectie gemaakt van alle verwachte toekomstige baten en lasten; deze worden verdisconteerd op basis van de door EIOPA gepubliceerde rentecurve exclusief een volatility adjustment.

In de best estimate-veronderstellingen wordt rekening gehouden met:

- Verwachte sterfte: er wordt onderscheid gemaakt tussen kort- en langlevensrisico. De beste schatting voor kortlevensrisico is gebaseerd op de sterftewaarnemingen uit de portefeuille. Per tariefsoort wordt jaarlijks de ervaringssterfte bepaald en vervolgens gemiddeld over een periode van twintig jaar. Voor het langlevensrisico wordt sinds ultimo 2017 gerekend op basis van de sterftetafel AG2010. Er is hier nog niet voor de nieuwste AG-tafel gekozen. Na invoering van de Wet Medische Keuringen in 2001 zijn er in de pensioenportefeuille geen nieuwe verzekeringen meer bijgekomen. Hierdoor is de gemiddelde leeftijd binnen deze groep erg hoog en loopt het aantal verzekeringen langzaam maar zeker af. Deze verzekeringen zijn destijds aangeboden op basis van een verhoogd medisch risico en kunnen leiden tot een ander sterft patroon dan bij reguliere pensioenverzekeringen.
- Kosten: voor het toerekenen van de kosten wordt jaarlijks gekeken naar de totale bedrijfskosten, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen eerste kosten en doorlopende kosten. De doorlopende kosten worden toegerekend aan de voorziening, waarbij rekening wordt gehouden met een inflatie van 2%.
- Onnatuurlijk verval: Voor het onnatuurlijk verval (afkoop en royement) is onderzoek gedaan naar vervalcijfers van polissen die in afgelopen 15 jaar zijn afgesloten. Op deze wijze wordt een vervalcijfer per ingangsjaar van een verzekering vastgesteld. Na 15 jaar wordt het onnatuurlijk verval op het percentage van het 15^e jaar gesteld.
- Interest: op basis van de gepubliceerde rentecurve van EIOPA.
- Discretionaire winstdeling: de winstdeling van De Hoop wordt discretionair vastgesteld door de directie. De winstdeling is gebaseerd op het sterfte- en interestresultaat. Gezien de lage rentestand wordt al enige jaren geen winst meer toegekend op basis van het interestresultaat. Van de winst op basis van het sterfteresultaat wordt jaarlijks, bij een voldoende technisch resultaat,

50% uitgekeerd aan de deelnemende cedenten. Deze verwachte winst wordt eveneens contant gemaakt op basis van de EIOPA-curve.

De risicomarge is bepaald door jaarlijks de cost-of-capital te berekenen over de aan te houden vereiste kapitalen voor het verzekeringstechnisch risico. De vereiste kapitalen worden jaarlijks geprojecteerd op basis van risk drivers die gerelateerd zijn aan het risico waarover ze worden berekend en worden dan contant gemaakt op dezelfde rentecurve als van de voorziening. De vereiste kapitalen in het eerste jaar zijn gebaseerd op de schokken uit het standaardmodel van Solvency II. De methodiek is gebaseerd op de beschrijving in de Gedelegeerde Verordening, artikel 37, waarbij conform artikel 58 een vereenvoudiging wordt toegepast. Van de aldus gevonden toekomstige kapitaaleisen is per jaar het diversificatie-effect berekend en vervolgens is een cost-of-capital van 6% verondersteld.

Onderstaande tabel geeft een overzicht weer van de technische voorziening op de verschillende grondslagen.

Tabel 13: Technische voorziening ultimo 2019.

	BW2	Solvency II
Best estimate	-	35.743
Risicomarge	-	4.170
Technische voorziening	32.974	39.913

Onzekerheden in de technische voorziening

De technische voorziening wordt vastgesteld op basis van data, parameters en modellen. Er kunnen zich hier onzekerheden in voordoen. Om dit risico te beheersen worden de uitkomsten van de modellen voor de berekening van de best estimate-voorziening aangesloten met de balansvoorziening. De balansvoorziening wordt al geruime tijd vastgesteld op basis van dezelfde methoden en modellen en is tot en met 2015 onderdeel geweest van de audit van de accountant en de certificerend actuaaris. Hierdoor is er een grote mate van betrouwbaarheid. Het risico van onzekerheid in de data is hiermee voldoende gemitigeerd. De overige onzekerheden doen zich voor binnen de modellen en de parameters. De betrouwbaarheid wordt geborgd door testen van de modellen en toepassing van het vierogenprincipe.

D.4 WAARDERING VAN ANDERE VERPLICHTINGEN

De voorziening voor belastingen betreft latent verschuldigde winstbelasting als gevolg van een tijdelijk verschil tussen de bedrijfseconomische en fiscale waardering van materiële vaste activa, alsmede de fiscale egalisatiereserve conform “Besluit winstbepaling en reserves verzekeraar 2001” berekend tegen 21,7%, zoals in het Belastingplan 2020 is aangegeven voor het fiscale jaar 2021.

Verschillen in de waardering van de technische voorzieningen, beleggingen en andere activa zorgen voor een toename van de voorziening voor latente belastingverplichtingen zoals opgenomen op de Solvency II-balans. De overige verplichtingen zijn depots herverzekeraars en schulden. Deze bedragen zijn nominaal gewaardeerd.

D.5 OVERIGE MATERIËLE INFORMATIE

Er zijn geen andere zaken te melden met betrekking tot de Solvency II-waardering, waarvan de impact mogelijk materiële consequenties zouden kunnen hebben die hiervoor niet genoemd zijn.

E. KAPITAALBEHEER

E.1 HET KAPITAALBELEID

E.1.1 HOOFDLIJNEN VAN HET KAPITAALBELEID

Het kapitaalbeleid van De Hoop is erop gericht normen vast te stellen voor solvabiliteit, kaders aan te geven voor het uitkeren van dividend en discretionaire winstdeling en richtlijnen vast te stellen als de vastgestelde normen voor de interne solvabiliteit in negatieve zin worden overschreden.

De belangrijkste onderdelen van het kapitaalbeleid zijn:

- De interne solvabiliteitsnorm is vastgesteld op 200% van de vereiste solvabiliteit. Omdat De Hoop geen externe rating kent, is bij het vaststellen van de norm van 200% aansluiting gezocht bij de kredietbeoordelingen zoals vastgelegd in artikel 199 van de gedelegeerde verordening (EU) 2015/35 van 10 oktober 2014. Een onderneming met kredietkwaliteitscategorie 1 heeft dezelfde kans op wanbetaling (0,01%) als een onderneming met een solvabiliteitsratio van 196%. Dit is de laagste gehanteerde kans op wanbetaling voor (her)verzekeringsondernemingen zonder kredietbeoordeling. De Hoop streeft deze solvabiliteitsratio, afgerond naar 200%, na.
- Richtlijnen voor het al dan niet uitkeren van dividend aan de aandeelhouders.
- Richtlijnen voor het uitkeren van winst aan cedenten ter discretie van de directie.
- Managementmaatregelen voor het bijsturen van overschrijdingen.
- Het benoemen van triggerevents die de solvabiliteitsratio in negatieve zin sterk kunnen beïnvloeden waardoor het nemen van maatregelen of het uitvoeren van een ORSA noodzakelijk is.

E.1.2 BEHEER VAN HET EIGEN VERMOGEN

De Hoop gaat uit van een interne solvabiliteitsnorm van 200%. Om aan deze norm te blijven voldoen, is het van belang dat er voldoende winst wordt genereerd. Dit wordt onder meer bereikt door een stringente kostenbeheersing maar ook door voldoende inkomsten uit beleggingen en premies. Jaarlijks wordt een resultatenplanning geprognosticeerd en worden de werkelijke resultaten getoetst aan deze planning. Ook bij het vaststellen van het dividend en de discretionaire winstdeling worden de intern vereiste solvabiliteitsnormen in acht genomen.

E.2 DE SOLVABILITEIT VAN DE HOOP

De Hoop hanteert voor de vaststelling van de vereiste solvabiliteit de standaardformule.

Bij de invoering van Solvency II per 1 januari 2016 was het toegestaan om een aantal overgangsmaatregelen toe te passen bij de vaststelling van het vereiste kapitaal. Er mocht voor de per 1 januari 2016 aanwezige aandelenportefeuille een lichtere schok worden toegepast. De Hoop is niet voornemens om de aandelenportefeuille sterk af te bouwen en heeft op basis van dit uitgangspunt besloten om geen overgangsmaatregelen toe te passen voor het aandelenrisico. Daarnaast zal De Hoop, gezien het geringe renterisico, geen volatiliteitsaanpassing toepassen op de rentecurve om de best estimate-voorziening te bepalen.

Ook mag er rekening worden gehouden met het verliescompensatievermogen van de uitgestelde belastingen en de discretionaire winstdeling. De Hoop heeft besloten om het verliescompensatiever-

mogen voor de uitgestelde belasting op nihil te veronderstellen. Dit besluit zal jaarlijks worden getoetst. Het verliescompensatievermogen van de discretionaire winstdeling is wel in mindering gebracht op de vereiste solvabiliteit.

Per ultimo 2019 bedraagt de aanwezige solvabiliteit ten opzichte van de vereiste solvabiliteit 243%. Ten opzichte van ultimo 2018 is de solvabiliteitsratio gedaald. De vereiste solvabiliteit is 39% (+ € 6.956) hoger dan vorig jaar. Deze solvabiliteitsratio is pas definitief na beoordeling door DNB van de bij haar in te dienen Solvency II-rapportage.

Naast het vereiste kapitaal, de SCR, dient de onderneming ook een minimum vereist kapitaal, de MCR, vast te stellen. Dit kapitaal is de ondergrens voor het intrekken van de vergunning door de toezichthouder. De MCR is vastgesteld op basis van voorschriften zoals vastgelegd in de Gedelegeerde Verordening. Dit betekent dat de MCR uitkomt op 25% van de SCR.

Onderstaande tabel geeft dit weer:

Tabel 14: solvabiliteit van ultimo 2019 en 2018

	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	59.986	54.541
SCR	24.838	18.031
MCR	6.210	4.508
SCR ratio	242%	302%
MCR ratio	966%	1.210%

E.3 DE ONTWIKKELING VAN DE SCR EN DE MCR

Tabel 15: vereiste solvabiliteit van ultimo 2018 naar ultimo 2019 (bedragen zijn inclusief winstdeling)

2018

Risico categorieën	subcategorieën	SCR waarde	Diversificatie binnen de subcategorieën	Totaal na diversificatie	Diversificatie binnen de risicocategorieën	Totaal SCR 2018
Marktrisico	Rente	962	-3.356 (-18%)	15.469	-4.049 (-18%)	18.031
	Aandelen	13.134				
	Vastgoed	-				
	Spread	27				
	Valuta	4.536				
	Concentratie	164				
Tegenpartijrisico		1.793		1.793		
Verzekeringstechnisch risico	Kortlevenrisico	1.358	-1.828 (-28%)	4.595		
	Langlevenrisico	7				
	Afkooprisico	2.282				
	Kostenrisico	2.378				
	Catastroferisico	410				
Operationeel risico		223		223		
Belastingeffect		-		-		
Totaal		27.274		22.080		

2019

Risico categorieën	subcategorieën	SCR waarde	Diversificatie binnen de subcategorieën	Totaal na diversificatie	Diversificatie binnen de risicocategorieën	Totaal SCR 2019
Marktrisico	Rente	-	-3.622 (-15%)	20.911	-6.089 (-20%)	24.838
	Aandelen	18.910				
	Vastgoed	-				
	Spread	17				
	Valuta	5.345				
	Concentratie	261				
Tegenpartijrisico		2.801		2.801		
Verzekeringstechnisch risico	Kortlevenrisico	3.030	-3.631 (-34%)	7.004		
	Langlevenrisico	440				
	Afkooprisico	3.032				
	Kostenrisico	3.161				
	Catastroferisico	972				
Operationeel risico		211		211		
Belastingeffect		-		-		
Totaal		38.180		30.927		

Bovenstaande tabel geeft de uitsplitsing weer van het vereiste kapitaal. Hieruit is ook de ontwikkeling over het jaar 2019 te volgen. De vereiste kapitalen zijn vastgesteld op basis van de standaardformule van Solvency II, waarbij geen vereenvoudigingen en geen overgangsmaatregelen zijn toegepast.

De belangrijkste conclusies uit de tabel zijn:

- Het totale vereiste kapitaal neemt toe met 38% (van 18.031 naar 24.838).
- Het marktrisico vormt het grootste aandeel in het vereiste kapitaal.
- De stijging van het marktrisico wordt veroorzaakt door stijging van de koersen van de aandelenportefeuille. Hierdoor stijgt het belegd vermogen in aandelen dat voor de berekening van het vereiste kapitaal wordt betrokken. Verder is de gehanteerde schok voor aandelen ook hoger dan in 2018. Deze zaken hebben geleid tot een lager vereist kapitaal
- Het verzekeringstechnisch risico neemt vooral toe door het afkooprisico.

E.4 DE STRUCTUUR, HET BEDRAG EN DE KWALITEIT VAN HET EIGEN VERMOGEN

Tabel 16: overzicht beschikbaar eigen vermogen

Beschikbaar eigen vermogen Solvency II	2019	2018	ontwikkeling
Aandelenkapitaal	405	405	0%
Reconciatiereserve	59.581	54.136	-10%
Beschikbaar	59.986	54.541	-10%

Het eigen vermogen bestaat geheel uit Tier 1-kapitaal, er is geen aanvullend eigen vermogen en er zijn geen hybride vermogensbestanddelen. Het totale kapitaal ad € 59.986 (€ 54.841 in 2018) komt in aanmerking voor de SCR en de MCR.

Gedurende de rapportageperiode (2019) is het EOF boven de SCR/MCR gebleven.

E.5 OVERIGE GEGEVENS

Er zijn geen overige belangrijke aandachtspunten rondom het eigen vermogen en de kapitaalsvereisten.

BIJLAGE 1: OPENBAAR TE MAKEN STATEN

S.02.01.02 Balans	Waarde Solvency II
jaar: 2019	
Activa	
Immateriële activa	-
Uitgestelde belastingvorderingen	-
Materiële vaste activa voor eigen gebruik	-
Beleggingen (niet zijnde activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten)	97.728
Materiële vaste activa (anders dan voor eigen gebruik)	-
Deelnemingen in verbonden ondernemingen, met inbegrip van participaties	-
Aandelen	48.587
Aandelen — beursgenoteerd	48.478
Aandelen — niet-beursgenoteerd	109
Obligaties	39.420
Overheidsobligaties	38.297
Bedrijfsobligaties	1.123
Structured notes	-
Door zekerheden gedekte effecten	-
Instellingen voor collectieve belegging	9.722
Derivaten	-
Deposito's behalve kasequivalenten	-
Overige beleggingen	-
Activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten	-
Leningen en hypotheke	-
Voorschotten op verzekeringsovereenkomsten	-
Aan particulieren verstrekte leningen en hypotheke	-
Overige leningen en hypotheke	-
Uit hoofde van herverzekering verhaalbare bedragen uit:	5.117
Schade- en ziekteverzekering analoog aan levensverzekering	-
Schadeverzekering met uitzondering van ziekteverzekering	-
Ziekteverzekering analoog aan schadeverzekering	-
Levens- en ziekteverzekering analoog aan levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	5.117
Ziekteverzekering analoog aan levensverzekering	-
Levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	5.117
Aan indexen of beleggingen gekoppelde levensverzekeringen	-
Deposito's ten gunste van cedenten	2.440
Vorderingen uit hoofde van verzekering en op intermediairs	1.025
Vorderingen uit hoofde van herverzekering	58
Vorderingen (handelsvorderingen, geen vorderingen uit hoofde van verzekering)	1.474
Eigen aandelen (rechtstreeks gehouden)	-
Verschuldigde bedragen uit hoofde van eigenvermogensbestanddelen of opgevraagd maar niet-gestort beginkapitaal	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	4.023
Overige, niet elders opgenomen activa	-
Totaal activa	111.865

S.02.01.02 Balans (vervolg)		Waarde
jaar: 2019		Solvency II
Verplichtingen		
Technische voorzieningen — schadeverzekering		-
Technische voorzieningen — schadeverzekering (behalve ziekteverzekering)		-
Technische voorzieningen als geheel berekend		-
Beste schatting		-
Risicomarge		-
Technische voorzieningen — ziekteverzekering (analoog aan schadeverzekering)		-
Technische voorzieningen als geheel berekend		-
Beste schatting		-
Risicomarge		-
Technische voorzieningen — levensverzekering (behalve aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	39.913	-
Technische voorzieningen — ziekteverzekering (analoog aan levensverzekering)		-
Technische voorzieningen als geheel berekend		-
Beste schatting		-
Risicomarge		-
Technische voorzieningen — levensverzekering (behalve ziekteverzekering en aan indexen gekoppelde verzekeringen)	39.913	-
Technische voorzieningen als geheel berekend		-
Beste schatting	35.743	
Risicomarge	4.170	
Technische voorzieningen — aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen		-
Technische voorzieningen als geheel berekend		-
Beste schatting		-
Risicomarge		-
Voorwaardelijke verplichtingen		-
Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen	10	
Pensioenuitkeringsverplichtingen		-
Deposito's van herverzekeraars	3.591	
Uitgestelde belastingverplichtingen	3.763	
Derivaten		-
Schulden aan kredietinstellingen		-
Financiële verplichtingen anders dan schulden aan kredietinstellingen		-
Schulden uit hoofde van verzekeringen en aan intermediairs	289	
Schulden uit hoofde van herverzekering	104	
Schulden (handelsschulden, geen schulden uit hoofde van verzekeringen)	843	
Achtergestelde verplichtingen		-
Achtergestelde verplichtingen anders dan in het kernvermogen		-
Achtergestelde verplichtingen in het kernvermogen		-
Overige, niet elders opgenomen verplichtingen	3.365	
Totaal verplichtingen	51.879	
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	59.986	

5.05.01.02 Premies, schade en kosten per branche

jaar: 2019

	Branche: levensverzekeringsverplichtingen						Herverzekeringsverplichtingen in het levensverzekeringsbedrijf		Totaal
	Ziekte-verzekeringen	Verzekeringen met winstdeling	Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	Overige levensverzekeringen	Lijfrentes van schadeverzekeringsovereenkomsten en met betrekking tot ziekteverzekeringsverplichtingen	Lijfrentes van schadeverzekeringsovereenkomsten en met betrekking tot verzekeringsverplichtingen anders dan ziekteverzekeringsverplichtingen	Herverzekering in het ziekteverzekeringsbedrijf	Herverzekering in het levensverzekeringsbedrijf	
Geboekte premie-inkomsten									
Bruto	-	-	-	-	-	-	-	5.264	5.264
Aandeel van herverzekeraars	-	-	-	-	-	-	-	623	623
Netto	-	-	-	-	-	-	-	4.641	4.641
Verdiende premies									
Bruto	-	-	-	-	-	-	-	5.264	5.264
Aandeel van herverzekeraars	-	-	-	-	-	-	-	623	623
Netto	-	-	-	-	-	-	-	4.641	4.641
Schaden									
Bruto	-	-	-	-	-	-	-	3.960	3.960
Aandeel van herverzekeraars	-	-	-	-	-	-	-	944	944
Netto	-	-	-	-	-	-	-	3.016	3.016
Wijzigingen in overige technische voorzieningen									
Bruto	-	-	-	-	-	-	-	-377	-377
Aandeel van herverzekeraars	-	-	-	-	-	-	-	-629	-629
Netto	-	-	-	-	-	-	-	252	252
Kosten									
Overige kosten	-	-	-	-	-	-	-	2.507	2.507
Totaal uitgaven	-	-	-	-	-	-	-	2.507	2.507

**S.05.02.01 Premies, schaden en kosten per land
jaar: 2019**

	Nederland	Top 5 van alle landen (volgens bedrag aan geboekte premie-inkomsten)- levensverzekeringsverplichtingen					Totaal top 5 en land van herkomst
		België	Curaçao	Frankrijk	Liechtenstein	Zwitserland	
Geboekte premie-inkomsten							
Bruto	4.195	488	476	1	104	-	5.264
Aandeel van herverzekeraars	528	-	-	86	-	9	623
Netto	3.667	488	476	-85	104	-9	4.641
Verdiende premies							
Bruto	4.195	488	476	1	104	-	5.264
Aandeel van herverzekeraars	528	-	-	86	-	9	623
Netto	3.667	488	476	-85	104	-9	4.641
Schaden							
Bruto	3.728	108	124	-	-	-	3.960
Aandeel van herverzekeraars	600	-	-	342	-	3	944
Netto	3.129	108	124	-342	-	-3	3.016
Wijzigingen in overige technische voorzieningen							
Bruto	-305	83	-126	0	-29	-	-377
Aandeel van herverzekeraars	-875	-	-	246	-	-	-629
Netto	570	83	-126	-246	-29	-	252
Kosten	2.507	-	-	-	-	-	2.507
Overige kosten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal uitgaven	2.507	-	-	-	-	-	2.507

5.12.01.02 Technische voorzieningen voor levens- en SLT-ziekteverzekering jaar: 2019													
	Verzekeringen met winstdeling	Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen		Overige levensverzekeringen		Lijfrentes van schadeverzekerings-overeenkomsten en met betrekking tot verzekeringsverplichtingen anders dan ziekteverzekeringsverplichtingen	Geaccepteerde herverzekering	Totaal (levensverzekering behalve ziekteverzekering, met inbegrip van aan beleggingen gekoppelde overeenkomsten)	Ziekteverzekering (directe verzekering)		Lijfrentes van schadeverzekerings-overeenkomsten en met betrekking tot ziekteverzekeringsverplichtingen	Herverzekering in het ziekteverzekeringsbedrijf (geaccepteerde herverzekering)	Totaal (ziekteverzekering analoog aan levensverzekering)
		Overeenkomsten zonder opties en garanties	Overeenkomsten met opties en garanties	Overeenkomsten zonder opties en garanties	Overeenkomsten met opties en garanties				Overeenkomsten zonder opties en garanties	Overeenkomsten met opties en garanties			
Technische voorzieningen als geheel berekend													
Totaal van de bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling in verband met de technische voorzieningen als geheel berekend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Technische voorzieningen berekend als som van beste schatting en risicomarge													
Beste schatting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruto beste schatting	-	-	-	-	-	-	35.743	35.743	-	-	-	-	-
Totaal van de bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling	-	-	-	-	-	-	5.117	5.117	-	-	-	-	-
Beste schatting minus bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald — totaal	-	-	-	-	-	-	30.626	30.626	-	-	-	-	-
Risicomarge	-	-	-	-	-	-	4.170	4.170	-	-	-	-	-
Bedrag van de overgangmaatregel voor technische voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Technische voorzieningen als geheel berekend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beste schatting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Risicomarge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Technische voorzieningen — totaal	-	-	-	-	-	-	39.913	39.913	-	-	-	-	-

S.23.01.01 Eigen vermogen

Jaar: 2019

	Totaal	Tier1- onbeperkt	Tier1- beperkt	Tier 2	Tier 3
Kernvermogen vóór aftrek voor deelnemingen in andere financiële sectoren, zoals voorzien in artikel 68 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35					
Gewoon aandelenkapitaal (inclusief eigen aandelen)	405	405			
Agio verbonden aan gewoon aandelenkapitaal					
Beginkapitaal, bijdragen van leden of het daaraan gelijk te stellen kernvermogensbestanddeel voor onderlinge waarborgmaatschappijen of onderlinge verzekeringsmaatschappijen					
Achtergestelde rekeningen van leden van onderlinge waarborgmaatschappijen					
Surplusfondsen					
Preferente aandelen					
Agio verbonden aan preferente aandelen					
Reconciatiereserve	59.581	59.581			
Achtergestelde verplichtingen					
Een bedrag gelijk aan de waarde van netto uitgestelde belastingvorderingen					
Overige door de toezichhoudende autoriteit als kernvermogen goedgekeurde eigenvermogensbestanddelen die hierboven niet worden vermeld					
Eigen vermogen in de jaarrekening dat niet in de reconciatiereserve mag worden opgenomen en niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen onder Solvabiliteit II					
Eigen vermogen in de jaarrekening dat niet in de reconciatiereserve mag worden opgenomen en niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen onder Solvabiliteit II					
Aftrekkingen					
Aftrekkingen voor deelnemingen in financiële en kredietinstellingen					
Totaal kernvermogen na aftrekkingen	59.986	59.986			
Aanvullend vermogen					
Niet-gestort en niet-opgevraagd gewoon aandelenkapitaal, op verzoek opvraagbaar					
Niet-gestort en niet-opgevraagd beginkapitaal, bijdragen van leden of het daaraan gelijk te stellen kernvermogensbestanddeel voor onderlinge waarborgmaatschappijen of onderlinge verzekeringsmaatschappijen, op verzoek opvraagbaar					
Niet-gestorte en niet-opgevraagde preferente aandelen, op verzoek opvraagbaar					
Een juridisch bindende verplichting om op verzoek in te schrijven op en te betalen voor achtergestelde verplichtingen					
Kredietbrieven en garanties zoals bedoeld in artikel 96, lid 2, van Richtlijn 2009/138/EG					
Kredietbrieven en garanties anders dan zoals bedoeld in artikel 96, lid 2, van Richtlijn 2009/138/EG					
Suppletiebijdragen van de leden zoals bedoeld in artikel 96, lid 3, eerste alinea, van Richtlijn 2009/138/EG					
Suppletiebijdragen van de leden anders dan zoals bedoeld in artikel 96, lid 3, eerste alinea, van Richtlijn 2009/138/EG					
Overig aanvullend vermogen					
Totaal aanvullend vermogen					
Beschikbaar en in aanmerking komend eigen vermogen					
Totaal beschikbaar eigen vermogen voor het solvabiliteitskapitaalvereiste	59.986	59.986			
Totaal beschikbaar eigen vermogen voor het minimumkapitaalvereiste	59.986	59.986			
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor het solvabiliteitskapitaalvereiste	59.986	59.986			
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor het minimumkapitaalvereiste	59.986	59.986			
Solvabiliteitskapitaalvereiste	24.838				
Minimumkapitaalvereiste	6.210				
Verhouding tussen in aanmerking komend eigen vermogen en het solvabiliteitskapitaalvereiste	242%				
Verhouding tussen in aanmerking komend eigen vermogen en het minimumkapitaalvereiste	966%				
	Totaal				
Reconciatiereserve					
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	59.986				
Eigen aandelen (rechtstreeks of middellijk gehouden)	-				
Te verwachten dividenden, uitkeringen en kosten	-				
Overige kernvermogensbestanddelen	405				
Correctie voor beperkte eigenvermogensbestanddelen ten aanzien van matchingopslagportefeuilles en afgezonderde fondsen	-				
Reconciatiereserve	59.581				
Verwachte winst					
De in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP) — Levensverzekeringsbedrijf	6.762				
De in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP) — Schadeverzekeringsbedrijf	-				
Totaal in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP)	6.762				

S.25.01.01 Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen
jaar: 2019

	Bruto solvabiliteitskapi- taalvereiste
Marktrisico	20.911
Tegenpartijkredietrisico	2.801
Levensverzekeringstechnisch risico	7.289
Ziekteverzekeringstechnisch risico	-
Schadeverzekeringstechnisch risico	-
Diversificatie	-6.223
Risico immateriële activa	-
Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste	24.778
Berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste	
Operationeel risico	211
Verliescompensatievermogen van technische voorzieningen	-151
Verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen	-
Kapitaalvereiste voor ondernemingen met werkzaamheden in overeenstemming met artikel 4 van Richtlijn 2003/41/EG	-
Solvabiliteitskapitaalvereiste exclusief kapitaalopslagfactor	24.838
Reeds vastgestelde kapitaalopslagfactoren	-
Solvabiliteitskapitaalvereiste	24.838
Overige informatie over solvabiliteitskapitaalvereiste	
Kapitaalvereiste voor ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd	-
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor resterend deel	-
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor afgezonderde fondsen	-
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor matchingopslagportefeuilles	-
Diversificatie-effecten als gevolg van RFF nSCR-aggregatie ten behoeve van artikel 304	-

S.28.01.01 Minimumkapitaalvereiste
jaar: 2019

Lineaire-formulecomponent voor levensverzekerings- en -herverzekeringsverplichtingen	Waarde	
MCR _t Resultaat	1.438	
	Netto (exclusief herverzekering/SPV) beste schatting en technische voorzieningen als geheel berekend	Netto (exclusief herverzekering/SPV) totaal risicobedrag
Verplichtingen met winstdeling — gegarandeerde uitkeringen	29.597	
Verplichtingen met winstdeling — toekomstige discretionaire uitkeringen	1.030	
Aan indexen of beleggingen gekoppelde verplichtingen	-	
Overige levens- en schadeverzekerings- en herverzekeringsverplichtingen	-	
Totaal risicobedrag voor alle levensverzekerings- en herverzekeringsverplichtingen		566.956
Berekening van het algehele minimumkapitaalvereiste	Waarde	
Lineair minimumkapitaalvereiste	1.438	
Solvabiliteitskapitaalvereiste	24.838	
Bovengrens minimumkapitaalvereiste	11.177	
Ondergrens minimumkapitaalvereiste	6.210	
Gecombineerd minimumkapitaalvereiste	6.210	
Absolute ondergrens van het minimumkapitaalvereiste	3.600	
Minimumkapitaalvereiste	6.210	

